

Ålands omsorgsförbund k.f.

BUDGET 2019

Ekonomiplan 2020-2021

FST 5.12.2018
FFGE 27.12.2018

www.aof.ax

1. Verksamhetsidé för Ålands omsorgsförbund k.f.	3
1.1. Grunden för verksamheten.....	3
1.2. Verksamhetsformer	3
1.3. Kommunalförbundets organ för beslutsfattande.....	4
1.4. Organisationen av individuella klientärenden	4
1.5 T.f. omsorgsdirektörens budgetöversikt	4
1.5.1. Målsättning för år 2019.....	5
1.5.2. Målsättning för 2020-2021	6
2. Verksamheten	7
2.1. Boendeservice	7
2.1.1. Beskrivning.....	7
2.1.2. Målsättning.....	9
2.2. Daglig verksamhet.....	12
2.2.1. Beskrivning.....	12
2.2.2. Målsättning.....	14
2.3. Boendestöd.....	17
2.3.1. Beskrivning.....	17
2.3.2. Målsättning.....	17
2.4. Korttidsboende	18
2.4.1. Beskrivning.....	18
2.4.2. Målsättning.....	19
2.5. Omsorgsbyrå.....	21
2.5.1. Beskrivning.....	21
2.5.2. Målsättning.....	21
2.6. Förmedlade tjänster	22
2.6.1. Beskrivning.....	22
2.6.2. Målsättning.....	23
2.7. Specialfritidshemsverksamhet	24
2.7.1. Beskrivning.....	24
2.7.2. Målsättning.....	24
3. Personal	26
3.1. Personal.....	26
3.2. Aktuellt läge	28
3.3. Målsättning 2019.....	28
3.4. Fortbildning 2019.....	30
3.5. Metod och kvalitet.....	30
4. Förvaltningen.....	31
4.1. Översikt.....	31
4.2. Förtroendevalda	31
4.3. Allmän- och ekonomiförvaltning.....	33
4.3.1. Beskrivning.....	33
4.3.2. Målsättning.....	33
4.4. Fastighetsservice.....	34
4.4.1. Beskrivning.....	34
4.4.2. Målsättning.....	35
4.5. Socialförvaltning	35
4.5.1. Beskrivning.....	35
4.5.2. Målsättning.....	35

4.6. Personal- och arbetarskyddsorgan.....	36
5. Ekonomisk översikt.....	37
5.1. Budgeterade kommunandelar	37
5.2. Resultaträkning.....	38
5.3. Finansieringsdel	39
5.4. Investeringsdel.....	40
5.5. Planperiod 2019-2021	41
5.5.1. Översikt	41
5.5.2. Resultaträkning och finansieringsanalys.....	42

1 VERKSAMHETSIDÉ FÖR ÅLANDS OMSORGSFÖRBUND K. F.

1.1 Grunden för verksamheten

Specialomsorgen i landskapet Åland regleras av Landskapslagen om tillämpning av lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda (ÅFS 48/78). Lag om ändring av lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda (381/2016) från 10.06.2016 är i kraft även på Åland.

Åland utgör ett särskilt specialomsorgsdistrikt, vilket förvaltas av kommunalförbundet, Ålands omsorgsförbund k.f., med samtliga åländska kommuner som medlemmar. Enligt det reviderade grundavtalet från 1.1.2013 har Ålands omsorgsförbund k. f. till uppgift att ordna lagstadgade specialomsorger om utvecklingsstörda för medlemskommunerna. Kommunalförbundet kan även ha hand om annan verksamhet innefattad i specialomsorgen genom särskilt avtal och särskild ekonomisk överenskommelse med deltagande kommuner. Sådan annan verksamhet som förbundet fortsättningsvis har hand om ännu år 2019 är specialfritidshemsservicen, som ges på barnomsorgslagens grunder. Därtill har sedan 2015, på enskild kommuns begäran, tillkommit service för en ny persongrupp, med förvärvat handikapp.

1.2 Verksamhetsformer

Ålands omsorgsförbund erbjuder följande verksamhetsformer inom specialomsorg:

Boendeservice – klienten bor i en egen lägenhet (i undantagsfall enbart rum) med eget badrum och kök. Klienten har tillgång till gemensamma utrymmen. Personal finns i direkt anslutning till den egna lägenheten. Utöver en plats att bo innebär detta att klienten erhåller stöd och utbildning inom bland annat social interaktion, förflyttning, kommunikation, personlig vård, hemliv och fritid. Varje klient har en genomförandeplan som uppdateras en till två gånger per år.

Daglig verksamhet – klienten som inte går i skola eller arbetar på den öppna arbetsmarknaden erbjuds daglig verksamhet. Här får klienten möjlighet att utifrån sina personliga färdigheter, möjligheter och önsknings träna på och utföra arbetsmoment i en mer skyddad miljö än den öppna arbetsmarknaden. Tanken är dels att klienten ska få känna att han/hon gör något viktigt, dels att han/hon ska få möjlighet att utveckla sina yrkeslivskompetenser. Varje klient har en genomförandeplan som uppdateras en till två gånger per år.

Boendestöd – klienten bor i egen självständig lägenhet. Personal gör besök hos klienten utifrån ett överenskommet schema. Personalens stöd kan handla om till exempel fritidsaktiviteter, vård- och sociala kontakter, hushållsarbete eller bara socialt umgänge. Klienter inom boendestödet är redan så självständiga att de inte behöver dagligt stöd.

Korttidsboende – klienten bor fortfarande hemma hos anhöriga eller andra intressebevakare, men kommer med ett förutbestämt intervall på avlastning. Klienten har under sin avlastning ett eget rum och tillgång till gemensamma utrymmen. Personal finns i direkt anslutning till rummet. Stödet liknar annars mycket det stöd som erhålls på gruppboende.

Omsorgsbyrå – klienten erhåller specialpedagogiskt, psykologiskt och socialt stöd av omsorgsförbundets specialpedagoger, psykolog eller servicechef. Stödet kan omfatta pedagogiska hjälpmedel, begåvningsstöd, samtalsterapi och hjälp med byråkratiska frågor.

Förmedlade tjänster – Förmedlade tjänster är en verksamhetsform där omsorgsförbundet inte är utförare och oftast heller inte en aktiv part. För klienter, som omsorgsförbundet inte kan ge optimal service, ingår primärkommunen avtal med annan utförare av specialomsorg. I vissa fall, på primärkommunens begäran, är omsorgsförbundet delaktigt i att finna en sådan plats. I de fall då primärkommunen så önskar finns också omsorgsförbundet tillgängligt för uppföljning av den

service som ges av annan utförare. Kostnaden rör bara beställande kommun. Placeringen kan vara på Åland, i Finland eller Sverige.

Specialfritidshem – fritidshem före och efter skoldagen för de elever som behöver tillsyn men som inte har rätt till vanligt kommunalt fritidshem, d.v.s. fritidshem för elever i Träningsundervisningen eller Yrkesträningsundervisningen.

1.3 Kommunalförbundets organ för beslutsfattande

- Förtroendemannaledningen

Förbundsfullmäktige, med en ledamot per kommun med en röst per varje påbörjat femhundratal invånare i kommunen per 31.12 föregående år, var och en har personlig suppleant, mandatperioden följer kommunalvalsintervallen.

Förbundsstyrelsen, har 5 – 7 medlemmar, vilka utses av fullmäktige, var och en har personlig suppleant och utses för 2 år i taget.

1.4 Organisationen av individuella klientärenden

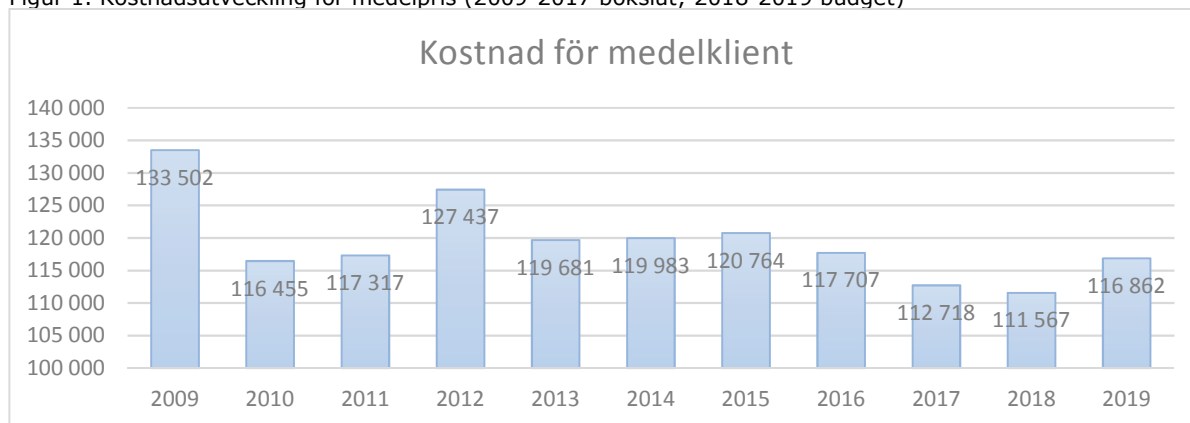
De individuella besluten om specialomsorger, såsom antagande av omsorgsprogram, fattas av den i specialomsorgslagen förutsatta ledargruppen för specialomsorger i vilken omsorgsdirektören är ordförande och servicechefen föredragande. Medlemmar är därtill en sakkunnig läkare från ÅHS och metod- och kvalitetschefen.

Den klientoperativa gruppen som består av koordinerande chefen, metod- och kvalitetschefen och servicechefen, bereder klientärenden till ledargruppen.

1.5 T.f. omsorgsdirektörens budgetöversikt

- a. Stora förändringar sker i personalstyrkan till följd av att stödbehovsbedömningarna visar att behovet av personal har ökat markant. Det är också så att en första stödbehovsbedömning har gjorts på ett antal klienter under året, samtidigt som någon som var i lägre kategori i budget 2018 har ersatts av någon i en högre kategori i budget 2019. Som en följd härav ökar också medelpriset (baserat på medelpris för gruppboende och daglig verksamhet) inom omsorgsförbundet jämfört med budget 2018 och bokslut 2017. Dock är det fortfarande så att trenden sedan 2009 inte visar att omsorgsförbundet blir dyrare och dyrare. Likaledes är det så att stödbehovsbedömningarna inte har lett till en uppenbar fördyring av verksamheten.

Figur 1. Kostnadsutveckling för medelpris (2009-2017 bokslut; 2018-2019 budget)

- b. Under planperioden kommer förändringar att ske gällande organiserandet av socialvården på Åland, i enlighet med LL om en kommunalt samordnad socialtjänst (2016:2).
- c. Den nya funktionshinderslagen är fortfarande under beredning i riket.

1.5.1 Målsättning för år 2019

Totalt verkar inom omsorgsförbundet 21 servicepunkter år 2019 lokaliserade till Finström, Hammarland, Lemland och Mariehamn.

- a. Boendekön består fortfarande av 24 personer. Dock är ingen av dem intresserade av de lägenheter som finns lediga. Därav beräknas 77 av de totalt 79 tillgängliga boendeplatserna vara uthyrda. Förvaltningen kommer under 2019 utreda behovet av ett nytt boende inför 2020.
- b. 2019 föreslås att boendestödet mer ska fokusera på det sociala stödet och minska hemtjänstliknande sysslor. Boendestödets roll skall bli mer handledande och stödjande, mindre utförande.
- c. I volymerna i daglig verksamhet ingår flera ungdomar som avslutat grundskolan, men inte antagits till yrkesträningsprogrammet, trots upprepade ansökningar. Noteras att kostnadsmässigt belastas omsorgsförbundets dagliga verksamhet när yrkesgymnasiets, d.v.s. landskapets, budget inte räcker till att anta alla elever.
- d. Sedan augusti 2018 verkar korttidshemmet Solkulla i den egna fastigheten på Smedjegränd i Bengtsböle, Lemland. Detta möjliggör större frihet för verksamheten att utformas i enlighet med de önskemål som anhöriga fört fram vid flera tillfällen, såsom bättre utrymmen, mera aktiviteter och mindre förvaring etc. Solkulla behöver egen bil varvid en bil föreslås leasas. Kostnad: 7 000€ per år i fyra år.
- e. Specialfritidshemmets verksamhet inom omsorgsförbundets regi beräknas fortgå ännu hela 2019.
- f. Personalens friskvård föreslås fortsättningsvis hållas på 150 € per person och år.
- g. Abilita Socialvård föreslås köpas in. Nuvarande journalsystem Abilita Sano är föråldrat och uppdateras inte längre. För att hänga med i utvecklingen bör Abilita Socialvård istället köpas in, ett program som är kompatibelt med e-tjänsterna som inom överskådlig framtid högst troligt även kommer att gälla på Åland. Kostnad: 15 000 €
- h. Ekonomiprogrammet bör ses över, antingen uppgraderas eller bytas ut. Kostnad: 20 000 €. Investeringen ströks ur budgeten av förbundsfullmäktige 27.12.2018.

- i. Att hitta lämpliga ersättande lokaler för dagligverksamhet är en prioritet för förvaltningen.
- j. Föreståndarsituationen, med stor rotation och flera vakanta tjänster, är problematisk. Ett försök att åtgärda detta är att införa att en föreståndare inte har fler än två enheter, motsvarande 10-13 klienter. Detta medför att omsorgsförbundet behöver ytterligare 1,3 föreståndare. Årskostnad: 65 600 €
- k. Stödbehovsbedömningarna visar att personaltilldelningen har varit för snål. För att täcka behovet som bedömts behövas bör styrkan för vårdpersonal utökas med totalt 5,0 helårsverk, fördelat 1 st till daglig verksamhet och 4 st till boendeservice (en av dessa beror på att kock/husmor tidigare räknats som en del av vårdpersonalen, vilket inte är adekvat). Årskostnad inklusive särskilda ersättningar och sociala avgifter: 285 000€
- l. Åkersvängens roll som seniorboende förtydligas och tillhandahåller service 24 timmar i dygnet. Det förråd som idag finns på fastigheten byggs om till daglig verksamhet för Åkersvängens klienter, vilket gör dels att klienterna slipper långa transporter till sina dagliga verksamheter, dels att ca 15 000 € årligen sparas i klienttransporter.
- m. Kansliet har varit förstärkt med en extra kanslist under stora delar av år 2018. Föreslås att kanslist inrättas för tiden 1.1–31.12.2019. Kanslisten skulle fungera som assistent till omsorgsdirektören, kunna fungera som ersättare för byråsekreterare under dennas semester samt vara ansvarig för arkivering. Kostnad: 40 000 €
- n. Tjänsten som sjukskötare dras in. Inbesparing: - 46 000 €
- o. Projektanställning som eller köptjänst inom driftsansvar för IT- och fastigheter, för att bl.a. uppdatera ansvarsområdet och förbereda ingången i KST, årskostnad: 48 000 €. (Lönekostnad: 52 000 €, minskad köptjänst: - 4 000 €)
- p. För att visa upp omsorgsförbundet, marknadsföra förbundet som en arbetsplats och stödja ungdomar föreslås att 6 arbetslösa ungdomar erhåller sommarjobb på boendeenheter i juli. Kostnad: 6 000 €
- q. För att kunna överta en större del av klienttransporterna i egen regi, krävs en bil som är bättre anpassad för bland annat rullstolskörningar. Förbundet avser därför leasa en bil för ändamålet. Kostnad: av 22 680 € per år i fyra år.
- r. Omsorgsförbundet avser förverkliga KST och anhålla om medel för detta hos Landskapsregeringen (LR), då det är tydligare vilka kostnader detta kommer att medföra. Beviljas inte medel av LR, avser omsorgsförbundet anhålla om tilläggsmedel vid första fullmäktige 2019. Vidare avser omsorgsförbundet anhålla hos LR att redan beviljade, ej utnyttjade, medel förs över till 2019.
- s. Eftersom alla representerade kommuner på informationsmötet om förbundets budgetförslag för 2019, samt flera kommuner i sina yttranden om detsamma, påpekade att man anser att nuvarande system med stödbehovsbedömningar inte fungerar, kommer förbundet under inledningen av året se över systemet. Förbundsstyrelsen beslöt 7.11.2018 att tillsätta en arbetsgrupp med uppdraget att skriva ett förslag på tydliga riktlinjer för hur stödbehovsbedömningarna skall genomföras och påverka personalbudget etc, som överensstämmer med grundavtal och förvaltningsstadga. På önskan från kommunerna kommer också ett jämförande alternativ med solidarisk finansiering att presenteras. Förslaget skall samtidigt innehålla en redogörelse kring för- och nackdelar med stödbehovsbedömningar.

1.5.2 Målsättning för 2020 - 2021

- a. 1.1.2020 beräknas omsorgsförbundet vara huvudman för KST – kommunernas socialtjänst.

- b. Projektering av ett Allaktivitetshus där både förvaltning och daglig verksamhet ryms i samma hus. Kostnad: 50 000 €
- c. Nytt gruppboende beräknas tas i bruk 2020.
- d. Från och med 1.8.2020 beräknas i ekonomiplanen att bildningssektorn blir huvudman för specialfritidshemsverksamheten, i likhet med övrig fritidshemsverksamhet i landskapet.

2 VERKSAMHETEN

De åländska kommunerna beställer service till sina klienter. Under år 2019 ser prislistan för de olika verksamhetsformerna ut enligt följande:

Gällande gruppboende och daglig verksamhet ger stödbehovsbedömningar kategorierna, där kategori 1 kräver minst personalresurser och kategori 6 kräver mest personalresurser.

Gruppboende

Kategori 1:	72,99 € per dygn (2018: 72,63)
Kategori 2:	144,48 € per dygn (2018: 143,83)
Kategori 3:	214,27 € per dygn (2018: 213,92)
Kategori 4:	333,52 € per dygn (2018: 318,00)
Kategori 5:	384,16 € per dygn (2018: 389,07)
Kategori 6:	456,17 € per dygn (2018: 453,92)

Daglig verksamhet

Kategori 1:	26,40 € per dag (2018: 25,71)
Kategori 2:	53,81 € per dag (2018: 52,57)
Kategori 3:	88,62 € per dag (2018: 86,85)
Kategori 4:	123,85 € per dag (2018: 117,70)
Kategori 5:	154,49 € per dag (2018: 147,99)
Kategori 6:	179,15 € per dag (2018: 171,41)

Boendestöd

€ per besök	49,57 (2018: 45,12)
-------------	-----------------------

Korttidsboende

€ per dygn	444,12 (2018: 463,62)
------------	-------------------------

Specialfritidshem

€ per månad	1 212,89 (2018: 1 251,95)
-------------	-----------------------------

Omsorgsbyrå

€ per insats	164,01 (2018: 144,57)
--------------	-------------------------

2.1 BOENDESERVICE

2.1.1 Beskrivning

Kategoriernas priser är dels baserade på de stödbehovsbedömningar som utförs och som inventerar hur mycket personalstöd varje klient behöver, dels på en basavgift som är densamma för alla klienter. Indelningen i kategorier är gjord enligt följande:

Kategori 1:	0 -13,9 timmar stödbehov per vecka, snittet för 2019: 11,2 timmar
Kategori 2:	14-27,9 timmar stödbehov per vecka, snittet för 2019: 22,17 timmar
Kategori 3:	28-41,9 timmar stödbehov per vecka, snittet för 2019: 32,88 timmar
Kategori 4:	42-55,9 timmar stödbehov per vecka, snittet för 2019: 51,18 timmar

Kategori 5: 56-69,9 timmar stödbehov per vecka, snittet för 2019: 58,95 timmar
 Kategori 6: 70 timmar stödbehov per vecka, snittet för 2019: 70,00 timmar

Den bedömda delen av dygnspriset utgörs sålunda av personalkostnaden för att täcka stödbehovet. En kategori kostar det antal timmar som klienterna per kategori behöver i genomsnitt.

Tabell 1. Kategoripriser inom gruppboendeservicen, exklusive basavgift:

Kategori	2018		2019	
	Avgift/kategori	Antal klienter	Avgift/kategori	Antal klienter
1	72,63	3	72,99	3
2	143,83	42	144,48	39
3	213,92	26	214,27	24
4	318,00	5	333,52	6
5	389,07	1	384,16	2
6	453,92	3	456,17	3
Totalt:		80		77

Det totala behovet av personaltimmar/vecka är således 2 322,30 timmar.

Basavgiften består av boendeservicens andel av förvaltningens nettokostnader (allmän och ekonomi-, social- samt fastighetsförvaltning) och verksamhetskostnaderna förutom bemanningskostnaderna. Basavgiften för år 2019 inom boendeverksamheten har budgeterats till 14 053,55 € per klientplats och helår (budget 2018: EUR 11 818,61 €).

Basavgiften utgörs av övriga boendeservicens andel av kostnader, enligt nedanstående tabell.

Tabell 2. Grund för basavgift, boendeservice

Kostnader exkl. löner:	225 940,00
Interna hyror:	364 826,17
Fördelning förvaltningskostnader:	687 357,26
Totala kostnader:	1 278 123,43
Boendeservicens intäkter:	(-)196 000,00
Boendeservicens intäkter avdragna från kostnader totalt:	1 082 123,43

Boendeservicens syfte och mål är att skapa en trygg hemmiljö för klienterna, där de kan leva sina liv med samma möjligheter och rättigheter som alla andra. Det ska vara en miljö där klienterna får möjlighet att utveckla sina färdigheter och sin självständighet. Inom omsorgsförbundets gruppboendeservice finns nio boendeenheter med mellan fem och tretton boendeplatser. Förbundet strävar hela tiden efter att skapa sammansättningar av klienter på boendeenheterna som skapar möjlighet till såväl gott socialt umgänge som fördelaktig pedagogisk miljö. Detta görs i samarbete med klienter och intressebevakare. Innehållet i servicen kan skilja väldigt mycket från enhet till enhet och från klient till klient.

Gruppboendeservicen består 2019 av följande verksamhetsenheter:

- **Blåbärsstigen**, som är uppdelad i två enheter (Rosa och Ljusa villan), med vardera fem platser. De totalt sex platserna i markplan är anpassade för personer med flerfunktionshinder, medan de fyra lägenheterna på övre plan är anpassade för rörligare klienter. Profil: Stort behov av basvård.
- **Havsgatan**, med sex boendeplatser, som alla är fullständiga lägenheter. Klienterna hyr direkt av extern hyresvärd. Profil: Litet boende, stort personalbehov.
- **Köpmansgatan**, med åtta boendeplatser, som alla är fullständiga lägenheter. Klienterna hyr direkt av extern hyresvärd. Profil: Unga vuxna.

- **Lotsgatan**, med 10 boendeplatser, som alla är fullständiga lägenheter i ett lägenhetshus som har gemensam trappuppgång med externa hyresgäster. Fyra av lägenheterna ligger en våning under de gemensamma utrymmena och personalutrymmen, medan sex lägenheter ligger i samma plan. Klienterna hyr direkt av extern hyresvärd. Profil: Unga vuxna, fokus på kognitiva funktioner.

Maskrosen, med 10 boendeplatser, som alla är fullständiga lägenheter. Enheten kan vid behov delas i två enheter á fem platser. Klienterna hyr av omsorgsförbundet, som äger fastigheten. Profil: Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. På grund av att klienter i kö inte är intresserade av de två lediga platserna på Maskrosen, samt att det tänkta samarbetet med yrkesträningsprogrammet inte ser ut att förverkligas heller under 2019, erhåller omsorgsförbundet inte hyra för de två lägenheterna. Inkomstbortfall: 12 720 €

- **Svedgränd**, med fem boendeplatser, som alla är lägenheter med eget badrum och pentry. Klienterna hyr av omsorgsförbundet som äger fastigheten. Profil: Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.
- **Södragatan**, som är uppdelad i två enheter (Våning I och II), med vardera sex platser. Samtliga 12 är fullständiga lägenheter. Klienterna hyr direkt av extern hyresvärd. Profil: Unga vuxna, våning 1 även med rörelsehinder.
- **Tistelgränd**, med fem boendeplatser, som alla är lägenheter med eget badrum och pentry. Klienterna hyr av omsorgsförbundet som äger fastigheten. Profil: Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.
- **Åkersvängen**, med 13 boendeplatser. Alla lägenheter har eget badrum och fem av dem har också ett pentry. Klienterna hyr av omsorgsförbundet som äger fastigheten. Service 24 timmar i dygnet. Profil: Seniorverksamhet.

Totalt beräknas 77 av omsorgsförbundets 79 gruppboendeplatser under 2019 vara belagda. Inom gruppboendeservicen har under många år funnits en lång kö. Av de tretton personer som finns i kö för gruppboende under ekonomiplanperioden, har flera en eller upprepade gånger, av olika anledningar, tackat nej till erbjuden plats. De som önskar boendeplats 2019 har alla tackat nej till erbjuden plats.

Tabell 3. Beviljade men ännu inte förverkligade boendeplatser per 30.06.2018

	2019	2020	2021
I bostadskö	3	10	0

Totalt fram till år 2025 finns drygt 20 personer i boendekön.

2.1.2 Målsättning

Smedjegränd

Försäljningen av Smedjegränd i Lemland är lagd på is i och med att korttidshemmet Solkulla flyttade sin verksamhet dit 1.8.2018. Försäljningen tas åter till diskussion efter att Solkulla kan flytta tillbaka till Svedgränd, när specialfritidshemsverksamheten övertagits av bildningssektorn.

Åkersvängen

Fr.o.m. 1.1.2019 erbjuder Åkersvängen service 24 timmar i dygnet.

Åkersvängen utökar därför personalstyrkan, emedan kocken separeras från vårdpersonalen, vilket innebär att personalgruppen på Åkersvängen motsvarar stödbehovsbedömningarna.

Personalökning

Vårdpersonal

Förvaltningen har fortlöpande under året gjort nya stödbehovsbedömningar tillsammans med representanter från primärkommunernas socialförvaltningar, när föreståndare lyft fram behovet av ny bedömning. Vid dessa bedömningstillfällen har det konstaterats att flera klienter kräver mer personalresurser än vad som tidigare bedömts. I enlighet med systemet för stödbehovsbedömningar har i budget 2019 personalstyrkan därför utökats med motsvarande personalresurs, totalt 4,0 helårsverken.

Föreståndare

Förvaltningen har svårt att få föreståndare med nuvarande ansvars- och enhetsfördelning. Därför föreslås flera föreståndare med mindre enheter, med 10-13 klienter. Detta ger en utökning om 0,55 föreståndare.

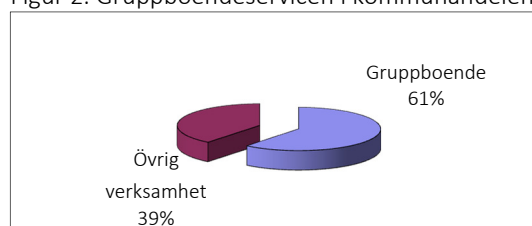
Nytt boende

Ett nytt boende för fem personer beräknas tas i bruk 1.1.2020 och bör planeras under 2019.

Nyckeltal 1. Boendeservice

Boendeservice	Bokslut '17	Budget '18	Budget'19
Kostnad	5 927 871	6 348 606	6 606 001
Dygn	27 450	28 835	28 105
Antal klienter	77	80	77
Genomsnittspris	215,95	220,17	235,05

Figur 2. Gruppboendeservicen i kommunandelen

Budget 2019: Gruppboendeservicens andel 61 %

Den totala kostnaden för gruppboendeservice finns att utläsa i följande tabell.

Tabell 4. Gruppboendeservice

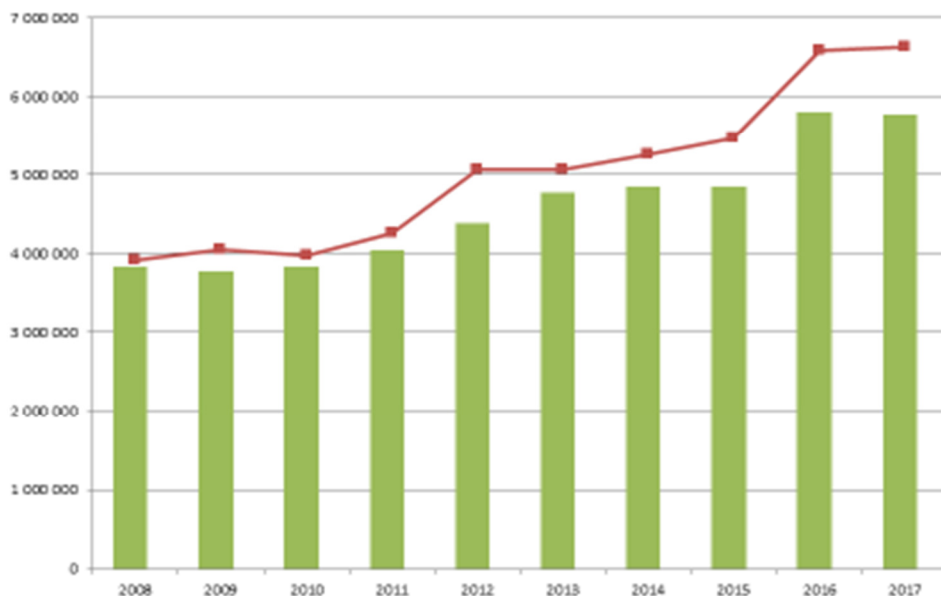
GRUPPBOENDESERVICE				
	BOKSLUT 17	BUDGET 18	BUDGET 19	JMF 18-19
Pers. kostnader	5 037 383	5 403 117	5 523 878	2,2%
Övriga kostnader	224 279	202 000	225 940	11,9%
Intäkter	192 720	185 000	196 000	5,9%
Kostnader	-5 261 662	-5 605 117	-5 749 818	2,6%
Netto	-5 068 942	-5 420 117	-5 553 818	2,5%
Interna hyror	-351 241	-353 394	-364 826	3,2%
Överf. adm. kostnader	-507 688	-575 095	-687 357	19,5%
Kommunandel	-5 927 871	-6 348 606	-6 606 001	4,1%
Dygn	27 450	28 684	28 105	-2,0%
Pris/dygn	215,95	221,33	235,05	6,2%
Antal klienter	78	79	77	-2,5%
Antal årsverken	86,23	90,95	94,50	3,9%

Tabell 5. Budgeterad kommunandel för gruppboende

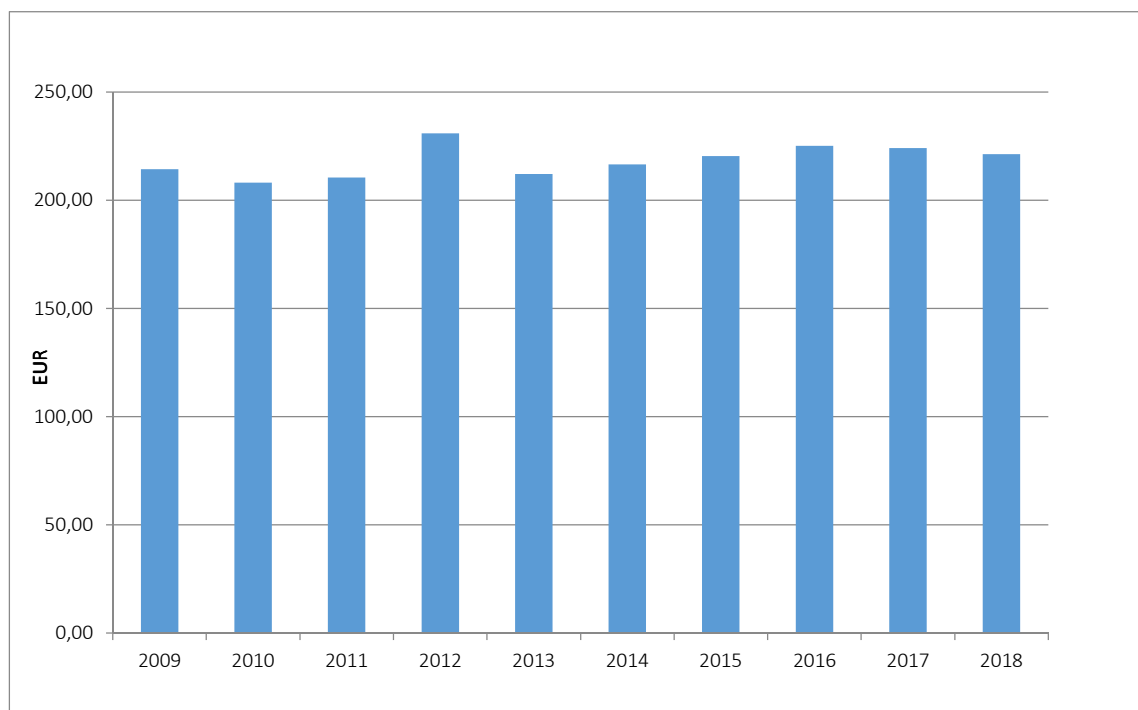
	BUDGETERAD KOMMUNANDEL			ANTAL DYGN		
	2018	2019	ökn/minskn	2018	2019	ökn/minskn
BRÄNDÖ	0	0	0	365		-365
ECKERÖ	308 030	361 007	52 977	1 460	1 460	0
FINSTRÖM	731 571	716 258	-15 313	3 285	2 920	-365
FÖGLÖ	153 830	154 272	442	365	365	0
GETA	128 631	133 574	4 943	1 095	730	-365
HAMMARLAND	348 314	380 298	31 983	1 095	1 460	365
JOMALA	540 108	559 770	19 662	2 920	2 920	0
KUMLINGE	89 901	92 262	2 361	365	365	0
KÖKAR	0	0	0	0	0	0
LEMLAND	184 559	228 052	43 492	730	730	0
LUMPARLAND	0	0	0	0	0	0
MARIEHAMN	3 388 271	3 529 457	141 186	14 235	14 965	730
SALTVIK	308 433	343 572	35 139	1 460	1 460	0
SOTTUNGA	0	0	0	0	0	0
SUND	102 643	40 694	-61 949	730	365	-365
VÅRDÖ	64 315	66 787	2 472	730	365	-365
TOTALT	6 348 606	6 606 001	257 395	28 835	28 105	-730

Nedan följer en figur som visar kostnadsutvecklingen (röd linje) inom gruppboendeservicen i förhållande till volymen (grön stapel) inom densamma.

Figur 3. Kostnadsutveckling inom boendeservice under 10 år

Figur 4. Översikt över prisutvecklingen av boendeverksamhetens dygnspris under 10 år

2.2 DAGLIG VERKSAMHET

2.2.1 Beskrivning

Kategoriernas priser är dels baserade på de stödbehovsbedömningar som utförs och som inventerar hur mycket personalstöd varje klient behöver, dels på en basavgift som är densamma för alla klienter. Indelningen i kategorier är gjord enligt följande:

- Kategori 1: 0 - 5,9 timmar stödbehov per vecka, snittet för 2019: 4,42 timmar
- Kategori 2: 6 -11,9 timmar stödbehov per vecka, snittet för 2019: 9,01 timmar
- Kategori 3: 12-17,9 timmar stödbehov per vecka, snittet för 2019: 14,84 timmar
- Kategori 4: 18-23,9 timmar stödbehov per vecka, snittet för 2019: 20,74 timmar
- Kategori 5: 24-29,9 timmar stödbehov per vecka, snittet för 2019: 25,87 timmar
- Kategori 6: 30 timmar stödbehov per vecka, snittet för 2019: 30,00 timmar

Den bedömda delen av dagspriset utgörs sålunda av personalkostnader för att täcka stödbehovet. En kategori kostar det antal timmar som klienterna per kategori behöver i genomsnitt.

Samtliga klienter med boendeservice debiteras heldag alla årets vardagar.

Tabell 6. Kategoripriser inom dagliga verksamhet, exklusive basavgift:

Kategori	2018		2019	
	Avgift/kategori	Antal klienter	Avgift/kategori	Antal klienter
1	25,71	22	26,40	23
2	52,57	38	53,81	35
3	86,85	15	88,62	15
4	117,70	8	123,85	9
5	147,98	7	154,49	7
6	171,41	9	179,15	10
Totalt:		99		99

Det totala behovet av personaltimmar/vecka är således 1 307,36 timmar.

Basavgiften består av dagliga verksamhetens andel av förvaltningens nettokostnader (allmän och ekonomi-, social- samt fastighetsförvaltning) samt samtliga verksamhetskostnader förutom bemanningskostnader. Basavgiften för år 2019 har budgeterats till 8 216,96 € per klientplats och år (budget 2018: 8 001,88 €). Basavgiften fördelas på antal personer som erhåller service inom dagverksamheten och debiteras utöver dagavgiften.

Basavgiften utgörs av övriga kostnader, enligt nedanstående tabell.

Tabell 7. Grund för basavgift, daglig verksamhet

Kostnader exkl. löner:	380 450,00
Interna hyror:	234 642,75
Fördelning förvaltningskostnader:	267 386,31
Totala kostnader:	882 479,06
Daglig verksamhets intäkter:	(-)69 000,00
Daglig verksamhets intäkter avdragna från kostnader totalt:	813 479,06

Dagliga verksamhetens syfte och mål är, enl. specialomsorgslagen, att erbjuda meningsfull daglig sysselsättning för de klienter som inte går i skolan eller jobbar på den öppna arbetsmarknaden. Förbundet strävar efter att klientens dagliga verksamhet ska vara anpassad efter varje individs intressen, behov och färdigheter.

Varje enhet har del i en föreståndare som leder arbetet och är ansvarig för innehållet i verksamheten. Därutöver finns bland arbetstagarna en platsansvarig ställföreträdare för föreståndaren.

Dagliga verksamheten omfattar följande verksamhetsenheter:

- **Askuddsvägen** i Mariehamn (f.d. Gallerian som tidigare även omfattade Kometen och Sputnik) med inriktning på utearbete, kökssysslor, snickeri, projektarbeten m.m. Lokalen inrymmer även **Integrerat arbete** med verksamhet som sker på vanliga arbetsplatser i samhället med regelbundna besök från omsorgsförbundets personal.
- **Hamngatan** i Mariehamn (f.d. Butik Unik) med inriktning på hantverk, försäljning, kreativt arbete, köksarbete, legoarbeten.
- **Servicegatan** i Mariehamn (f.d. Nova) med inriktning på utevistelse, motion/hälsa, köksarbete, servicepunkt.
- **Navigationsskolegränd** i Mariehamn (f.d. Hildas Hus) Verksamheten är specialanpassad för gruppen personer med flerfunktionshinder, med inriktning på sinnesstimulering i husets olika rum samt utevistelse.
- **Kyrkvägen** i Godby (f.d. GDC och Lunden). Verksamheten är specialanpassad för personer med autism och psykiska tilläggshandikapp. Profil: för personer med autism och psykiska tilläggshandikapp. Hela huset blir en enhet.
- **Åkersvängens dagcenter** Daglig verksamhet för seniorboendet på Åkersvängen. Litet torp i nära anslutning till gruppboendet, erbjuder sysselsättning enligt humör och dagsform.
- **Jomalagård**, vid Naturbruksskolan i Jomala med inriktning på utearbete, skötsel och samverkan av/med närmiljön, sociala medier, servicepunkt.

Lagens förnyade formuleringar för specialomsorg ställer höga krav på Ålands omsorgsförbund k.f. och innebär en stor utmaning. Omsorgsförbundet bör säkerställa individens dvs. klientens rätt till självbestämmande och medbestämmande. Varje klient hos omsorgsförbundet bör aktivt erbjudas en möjlighet att påverka sin vardag både i sitt boende och/eller i sin dagliga verksamhet. Detta gäller alla klienter oberoende deras fysiska eller psykiska begränsningar.

En enkät som riktade sig till alla dagverksamhetsklienter gjordes hösten 2017 och sammanställdes vintern 2018 där klienter svarade på frågor kring sina önskemål och uppfattning om dagverksamhetens innehåll. Enkätsvaren har varit riktgivande i arbetet med dagverksamhetens mål för 2018 och 2019. Dagverksamheterna har sedan utsett vissa frågor som man valt att jobba vidare på. Inriktningar som framkommit är bl.a. utarbete, hälsa och motion, kreativa arbeten, riktiga jobb, möjlighet att anpassa dagverksamhet individuellt

2.2.2 Målsättning

Lokaler

Frågan om lokalernas anpassning och utformning är hög aktuell under 2019. Förvaltningen söker ny ersättande lokal för dagverksamhetsenheterna Servicegatan och Hamngatan, sedan Mariehamns stad valt att använda Mariegård för egen barnomsorg. Det leder till att den beräknade hyresbesparingen i första budgetförslaget om 3 683 € för 2019 och 11 000 € på helårsbasis inte längre är aktuell. Däremot sparas 3 982 € för 2019 jämfört med första budgetförslaget, sedan en del av lokalen på Askuddsvägen inte längre hyrs av förbundet.

Dagverksamheten på Kyrkvägen i Godby har en fastighet som är i stort behov av att förnyas. Planen är att 2019 kunna projektera och påbörja en nybyggnation på samma ställe eller på gångavstånd från boendena Tistelgränd och Maskrosvägen.

En del av klienterna hos omsorgsförbundet är i en ålder över 61 år. Därmed har behovet av att erbjuda aktiviteter och innehåll för den åldrande gruppen av klienterna ökat. Dagverksamhet för seniorer bosatta på Åkersvängen har påbörjats i torpet som är i nära anslutning till boendet, där får klienterna sysselsättning efter dagsform och humör.

Sommarstängt

Dagverksamheterna planeras att vara stängda under 4 veckor i juli månad 2019. Undantag är Jomala gård och Kyrkvägen som anordnar sommaraktiviteter. Detta genererar ingen kostnadsökning enbart en omdisponering av vikariemedel. Föreslås dock att arbetslösa ungdomar anställs med uppgifter inom bl.a. fritidsaktiviteter.

Transport

Sedan januari 2018 sker de flesta klienttransporterna i egen regi. Fyra turer med rullstolstaxi i Mariehamn förblir kvar som upphandlad t.o.m.31.7.2019 samt rullstolstaxi i Godby. En chaufför anställdes 1.1 2018.

Största orsaken till att bibehålla klienttransporterna i egen regi är klientsäkerheten, beaktande av tystnadsplikt, bemötande och kvalitetssäkring. Nackdelen är att ingen bestämd åtgärdsplan finns för bilparken samt om chauffören blir sjuk. Den ekonomiska anledningen, som primärkommunerna flera gånger påpekat, handlar om en hypotes att det torde bli billigare för förbundet att sköta transporterna på egen hand. Den totala besparingen är ännu svår att utreda, då det tillkommer kostnader i form av egna fordon, arbetstid, drivmedel etc. Kvalitetsmässigt handlar det om att öka flexibiliteten. Med flexibilitet menas att flexibel körmöjlighet möjliggör klienternas individuella scheman och deltagande i olika aktiviteter på olika enheter.

En ny bil som är mer handikappvänlig och anpassad för klientkörningar samt chaufförergonomisk bör leasas till en årlig kostnad om 22 680 € i fyra år.

Nuvarande Ford transiten 2011 är inte lämplig för ändamålet, går ej att köra rullstolar med och har alltför höga insteg samt är för sliten. Säkerhetsbältena är för korta samt utnötta och rullar inte tillbaka. Bilen behöver ha arbetsutrymme för att kunna assistera våra klienter, dvs. enskilda säten och inte gemensamt säte. Toyotan som inköptes 2017 kommer fortsättningsvis att användas i klienttransporter som körs av dagligverksamhet.

Personalökning

Vårdpersonal

Förvaltningen har fortlöpande under året gjort nya stödbehovsbedömningar tillsammans med representanter från primärkommunernas socialförvaltningar, när föreståndare lyft fram behovet

av ny bedömning. Vid dessa bedömningstillfällen har det konstaterats att flera klienter kräver mer personalresurser än vad som tidigare bedömts. I enlighet med systemet för stödbehovsbedömningar har personalstyrkan utökats med motsvarande personalresurs, totalt 1,0 helårsverken.

Föreståndare

Förvaltningen har svårt att få föreståndare till nuvarande ansvars- och enhetsfördelning. Därför föreslås flera föreståndare med färre enheter, med 10-13 klienter. Detta ger en utökning om 0,5 föreståndare.

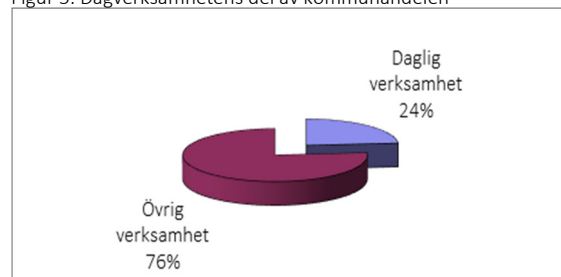
Hemmadagar

Hemmadagar för klienter inom integrerat arbete räknas till kategori 1, för övriga klienter räknas samma kategori som när klienterna är i daglig verksamhet.

Nyckeltal 2. Daglig verksamhet

Daglig verksamhet	Bokslut '17	Budget '18	Budget '19
Kostnad	2 408 650	2 443 297	2 616 014
Dygn	17 835,5	19 923	20 516
Antal klienter	99	99	99
Genomsnittspris/dag	135,05	122,64	127,51

Figur 5. Dagverksamhetens del av kommunandelen

Budget 2019: Dagliga verksamhetens andel 24 %

Tabell 8. Daglig verksamhet

DAGLIG VERKSAMHET

	BOKSLUT 17	BUDGET 18	BUDGET 19	JMF 18-19
Pers. kostnader	1 655 136	1 651 111	1 802 535	9,2%
Övriga kostnader	382 226	383 000	380 450	-0,7%
Intäkter	74 085	78 000	69 000	-11,5%
Kostnader	-2 037 363	-2 034 111	-2 182 985	7,3%
Netto	-1 963 278	-1 956 111	-2 113 985	8,1%
Interna hyror	-246 809	-267 285	-234 643	-12,2%
Överf. adm. kostnader	-198 563	-219 901	-267 386	21,6%
Kommunandel	-2 408 650	-2 443 297	-2 616 014	7,1%
Dygn	17 835,5	19 923,0	20 516,0	3,0%
Pris/dygn	135,05	122,64	127,51	4,0%
Antal klienter	99	99	99	0,0%
Antal årsverken	32,32	34,53	36,53	5,8%

Tabell 9 Budgeterad kommunandel för daglig verksamhet

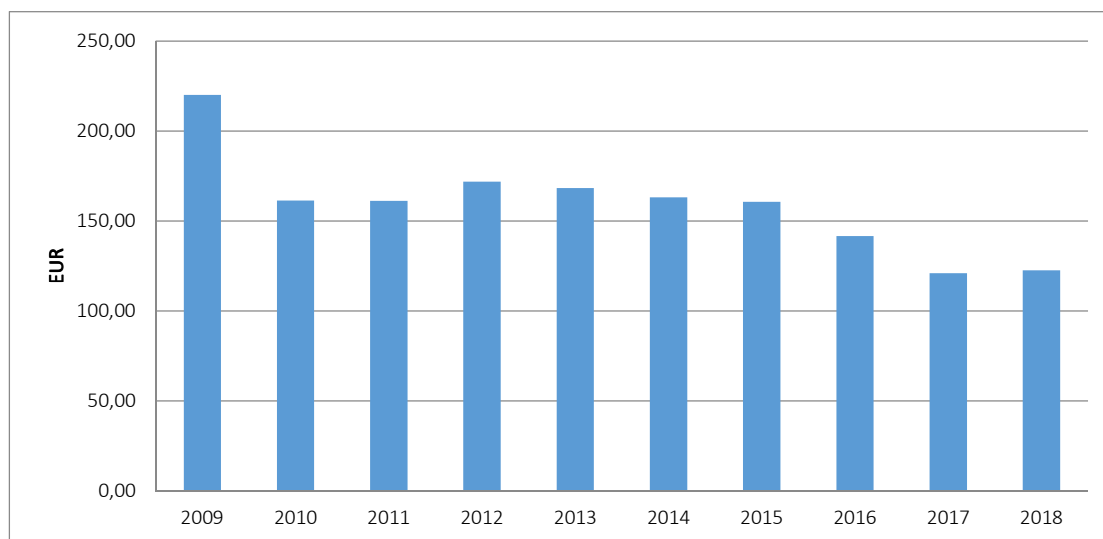
	BUDGETERAD KOMMUNANDEL			ANTAL DAGAR		
	2018	2019	ökn/minskn	2018	2019	ökn/minskn
BRÄNDÖ	0		0	0		0
ECKERÖ	125 945	129 637	3 693	1 004	1 004	0
FINSTRÖM	252 662	262 704	10 042	1 812	1 827	15
FÖGLÖ	15 992	16 395	403	152	152	0
GETA	65 570	67 126	1 556	627	627	0
HAMMARLAND	130 438	150 775	20 336	970	1 255	285
JOMALA	195 928	211 474	15 546	2 011	2 128	117
KUMLINGE	37 883	52 183	14 300	351	502	151
KÖKAR	0	0	0	0	0	0
LEMLAND	55 105	92 489	37 383	398	502	104
LUMPARLAND	0	0	0	0	0	0
MARIEHAMN	1 349 474	1 411 099	61 626	11 077	10 993	-84
SALTVIK	147 170	152 361	5 190	1 004	1 004	0
SOTTUNGA	0	0	0	0	0	0
SUND	29 584	30 467	883	266	271	5
VÅRDÖ	37 546	39 304	1 759	251	251	0
TOTALT	2 443 297	2 616 014	172 717	19 923	20 516	593

Nedan följer en figur som visar kostnadsutvecklingen (röd linje) inom daglig verksamhet i förhållande till volymerna (grön stapel) inom densamma.

Figur 6. Kostnadsutveckling inom daglig verksamhet under 10 år

Figur 7. Översikt över prisutvecklingen av dagliga verksamhetens dagspris under 10 år

2.3 BOENDESTÖD

2.3.1 Beskrivning

Omsorgsförbundets boendestöd, tidigare kallat lägenhetsboende, har som mål och syfte att stödja klienter till att klara sin vardag i sina egna bostäder. Det kan närmast jämföras med hemtjänst, men med specialomsorgslagen som grund för servicen.

Inom boendestöd görs inga stödbehovsbedömningar, eftersom grunden för kommundebitering redan är differentierad genom att klienterna erhåller olika antal besök per månad. Antalen besök är i sin tur baserade på det faktiska stödbehovet för 19 olika personer 2019.

2.3.2 Målsättning

Ändrad verksamhetsinriktning

2019 föreslås att boendestödet fokuserar på det sociala stödet och minskar hemtjänstliknande sysslor. Boendestödets roll skall vara handledande och stödjande i att självständigt klara att utföra hemsysslor.

Boendestödet håller öppet hus för sina klienter en kväll i veckan för att uppmuntra till social samvaro.

Personal

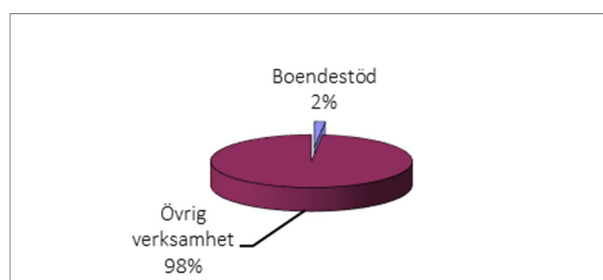
Den tillfälliga vårdaren om 50 % under 2018 inrättas som permanent.

Boendestödet får en egen föreståndare om 50 %, en utökning om 20 %.

Nyckeltal 3. Boendestöd

Boendestöd	Bokslut '17	Budget '18	Budget'19
Kostnad	159 399	157 372	198 339
Klienter	22	18	19
Timmar	3 809,75	3 488	4 001
Timpris	41,84	45,12	49,57

Figur 8. Boendestöd del av kommunandelen.

Budget 2019: Boendestödets andel 2 %

Tabell 10. Boendestöd

BOENDESTÖD				
	BOKSLUT 17	BUDGET 18	BUDGET 19	JMF 18-19
Pers. kostnader	138 717	136 508	173 145	26,8%
Övriga kostnader	4 013	4 200	1 650	-60,7%
Intäkter	592	0	0	0,0%
Kostnader	-142 729	-140 708	-174 795	24,2%
Netto	-142 138	-140 708	-174 795	24,2%
Interna hyror	-2 241	-2 271	-2 344	3,2%
Överf. adm. kostnader	-15 020	-14 393	-21 199	47,3%
Kommunandel	-159 399	-157 372	-198 339	26,0%
Besök	3 809,8	3 488,0	4 001,0	14,7%
Pris/besök	41,84	45,12	49,57	9,9%
Antal klienter	24	18	19	5,6%
Antal årsverken	2,80	2,30	3,00	30,4%

Tabell 11. Budgeterad kommunandel för boendestöd

	BUDG.KOMMUNANDEL			BESÖK		
	2018	2019	ökn/minskn	2018	2019	ökn/minskn
BRÄNDÖ	0	0	0	0	0	0
ECKERÖ	0	0	0	0	0	0
FINSTRÖM	0	3 966	3 966	0	80	80
FÖGLÖ	6 768	8 427	1 660	150	170	20
GETA	0	0	0	0	0	0
HAMMARLAND	0	0	0	0	0	0
JOMALA	10 828	17 350	6 522	240	350	110
KUMLINGE	4 061	2 974	-1 086	90	60	-30
KÖKAR	0	0	0	0	0	0
LEMLAND	0	0	0	0	0	0
LUMPARLAND	0	0	0	0	0	0
MARIEHAMN	135 715	136 621	906	3 008	2 756	-252
SALTVIK	0	0	0	0	0	0
SOTTUNGA	0	0	0	0	0	0
SUND	0	29 000	29 000	0	585	585
VÅRDÖ	0	0	0	0	0	0
TOTALT	157 372	198 339	40 967	3 488,0	4 001,0	513

2.4 KORTTIDSBOENDE

2.4.1 Beskrivning

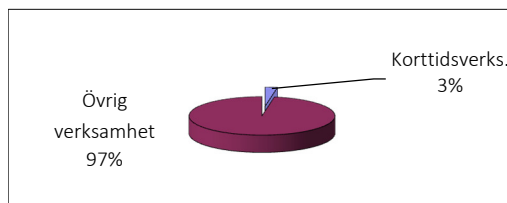
Omsorgsförbundets korttidshem Solkulla har som syfte och mål att skapa möjlighet till avlastning för familjer i behov av det. Klienterna ska ges möjlighet till en trivsamt miljö, där de kan må bra och utvecklas till så självständiga individer som möjligt. Flertalet korttidsklienter anlitar Solkulla som lagstadgad avlastning för familjemedlemmar som är närståendevårdare.

Klienterna, totalt 12 personer beräknade för 2019, vistas på Solkulla i olika utsträckning, efter eget och sin familjs behov.

Nyckeltal 4. Korttidsboende

Figur 9. Korttidsboendets del av kommunandelen.

Korttidsboende	Bokslut '17	Budget '18	Budget'19
Kostnad	277 485	205 386	300 670
Dygn	558	443	677
Antal klienter	13	10	12
Dygnspris	497,28	463,63	444,12

Budget 2019: Korttidsboendets andel 3 %

2.4.2 Målsättning

Lokal

Sedan 1 augusti 2018 planeras Solkullas verksamhet att finnas på Smedjegränd i Lemland. Verksamhet i den egna lokalen i Lemland möjliggör flera aktiviteter och större rörelsefrihet men kräver samtidigt större logistiklösningar. Därför behöver en bil leasas för att ge barnen på Solkulla möjlighet att ta del av aktiviteter i tätorten eller på andra ställen i landskapet Åland. En anpassning till omsorgsförbundets övriga enheter för att kunna nyttja någon av omsorgsförbundets bilar skulle försvåra syftet med att integrera verksamheten och ge en sämre kvalitet.

Personal

Sedan flera år har Solkulla 2 x 100 % vårdare och 1 x 75 % och 100 % handledare samt 25 % föreståndare, vilket föreslås fortsätta 2019. Samtliga tjänster är redan inrättade.

Dygnsavgift

Dygnsavgiften för korttidsavlastning har, även om den fortfarande är relativt hög, sjunkit kontinuerligt sedan bokslutet för 2017. Sannolikt gör flytten till Lemland att antalet närvarodygn kommer att öka, vilket i så fall skulle göra att dygnsavgiften för 2020 sjunker ytterligare.

Den totala kostnaden för korttidshemmet finns att utläsa i nedanstående tabell.

Tabell 12. Korttidshemmet

KORTTIDSHEM				
	BOKSLUT 17	BUDGET 18	BUDGET 19	JMF 18-19
Pers. kostnader	238 193	170 790	224 952	31,7%
Övriga kostnader	13 679	9 000	11 300	25,6%
Intäkter	5 390	0	0	0,0%
Kostnader	-251 872	-179 790	-236 252	31,4%
Netto	-246 482	-179 790	-236 252	31,4%
Interna hyror	-7 911	-7 570	-35 037	362,8%
Överf. adm. kostnader	-23 093	-18 024	-29 381	63,0%
Kommunandel	-277 486	-205 384	-300 670	46,4%
Dygn	558,0	443,0	677,0	52,8%
Pris/dygn	-497,29	463,62	444,12	-4,2%
Antal klienter	14,00	10	12	20,0%
Antal årsverken	3,80	2,75	3,75	36,4%

Tabell 13. Budgeterad kommunandel för korttidshem

	BUDG.KOMMUNANDEL			DYGN		
	2018	2019	ökn/minskn	2018	2019	ökn/minskn
BRÄNDÖ	0	0	0	0	0	0
ECKERÖ	22 254	47 965	25 711	48	108	60
FINSTRÖM	0	0	0	0	0	0
FÖGLÖ	0	0	0	0	0	0
GETA	0	0	0	0	0	0
HAMMARLAND	35 699	42 636	6 937	77	96	19
JOMALA	13 909	63 953	50 044	30	144	114
KUMLINGE	0	0	0	0	0	0
KÖKAR	0	0	0	0	0	0
LEMLAND	27 817	26 647	-1 170	60	60	0
LUMPARLAND	0	0	0	0	0	0
MARIEHAMN	77 888	95 930	18 042	168	216	48
SALTVIK	5 563	2 221	-3 342	12	5	-7
SOTTUNGA	0	0	0	0	0	0
SUND	0	0	0	0	0	0
VÅRDÖ	22 254	21 318	-936	48	48	0
TOTALT	205 384	300 670	95 286	443	677	234

2.5 OMSORGSBYRÅ

2.5.1 Beskrivning

Omsorgsbyråservice omfattar enskilda klientinsatser, via den lagstadgade ledargruppen för specialomsorger, vid tilldelning eller byte av platser, socialt stöd och även specialpedagogiska och av psykolog ledda individuella insatser.

De specialpedagogiska insatserna strävar till att:

- minska handikappet och öka förmågan till självständighet genom olika former av begåvningsstöd
- öka förmågan till kommunikation med hjälp och stöd av alternativa sätt att kommunicera

2.5.2 Målsättning

I och med ÅMHM:s beslut om att omsorgsförbundet fr.o.m. 1.9.2018 inte längre får uppbära serviceavgift för medicinhantering, överlåter omsorgsförbundet medicinhanteringen till Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS) och hemsjukvården fr.o.m. 1.1.2019. Detta i enlighet med diskussionen om talterapi inför 2018 års budget där direktivet var att omsorgsförbundet inte ska bedriva sådan verksamhet som ÅHS ansvarar för inom landskapet.

Tjänsten som sjukskötare dras därmed in fr.o.m. 1.1.2019. Sjukskötaren erbjuds i första hand annat arbete inom organisationen.

Nyckeltal 5. Omsorgsbyrå

Omsorgsbyråservice	Bokslut '17	Budget '18	Budget'19
Kostnad	58 919	67 658	65 110,98
Besök	397	468	397
Insatspris	148,41	144,57	164,01

Omsorgsbyråns kostnader beräknas till 25 % av socialförvaltningens totala kostnader. (2019: socialförvaltningen totalt inklusive interna hyror: 260 443,91 €, 25 % motsvarar 65 110,98 € och 252 629,00 € är socialförvaltningens nettokostnad).

Den totala kostnaden för socialförvaltningen finns att utläsa i nedanstående tabell.

Tabell 14. Omsorgsbyrå

OMSORGSBYRÅ (ingår inte längre i socialförvaltningen efter år 2017)

	BOKSLUT 17	BUDGET 18	BUDGET 19	JMF 18-19
Övriga kostnader		67 636	65 111	-3,7%
Kostnader	0	-67 636	-65 111	-3,7%
Netto	0	-67 636	-65 111	-3,7%
Kommunandel	0	-67 636	-65 111	
Antal besök		468,0	397,0	-15,2%
Pris/besök		144,52	164,01	13,5%

Tabell 15. Budgeterad kommunandel för omsorgsbyrån

	BUDG.KOMMUNANDEL			ANTAL BESÖK		
	2018	2019	ökn/minskn	2018	2019	ökn/minskn
BRÄNDÖ	0	0	0	0	0	0
ECKERÖ	1 301	2 460	1 159	9	15	6
FINSTRÖM	7 226	5 576	-1 650	50	34	-16
FÖGLÖ	723	820	97	5	5	0
GETA	3 902	2 624	-1 278	27	16	-11
HAMMARLAND	4 336	1 476	-2 860	30	9	-21
JOMALA	4 336	7 052	2 716	30	43	13
KUMLINGE	2 168	3 280	1 112	15	20	5
KÖKAR	0	0	0	0	0	0
LEMLAND	3 613	4 920	1 307	25	30	5
LUMPARLAND	0	0	0	0	0	0
MARIEHAMN	32 228	29 521	-2 707	223	180	-43
SALTVIK	2 457	3 608	1 151	17	22	5
SOTTUNGA	0	0	0	0	0	0
SUND	2 890	2 132	-758	20	13	-7
VÅRDÖ	2 457	1 640	-817	17	10	-7
TOTALT	67 637	65 111	-2 526	468	397	-71

Budget 2019: Omsorgsbyråns andel > 1 % av förvaltningens kostnader

2.6 FÖRMEDLADE TJÄNSTER

2.6.1 Beskrivning

Förmedlade tjänster erhålls från Renatus vård och behandling AB (Sverige) och Stiftelsen Hemmet på Åland. Kontakt till berörda instanser upprätthålls och utvecklas för att kunna ge god och kontinuerlig omsorg till de klienter som behöver denna form av service.

För 2019 berör de förmedlade tjänsterna 6 personer, fördelade på fem kommuner. Kostnaderna för de förmedlade tjänsterna varierar enligt följande:

Renatus SEK 4 100,-/dygn
Stiftelsen Hemmet EUR 265,50 – 382,35/dygn

2.6.2 Målsättning

Sedan 2018 ingår inte kostnaderna för förmedlade tjänster i landskapsandelssystemet för kommunerna. Flera kommuner har därför valt att ta hem administrationen kring dessa placeringar. Därav finns inte längre placeringar vid Kårkulla eller Salmela.

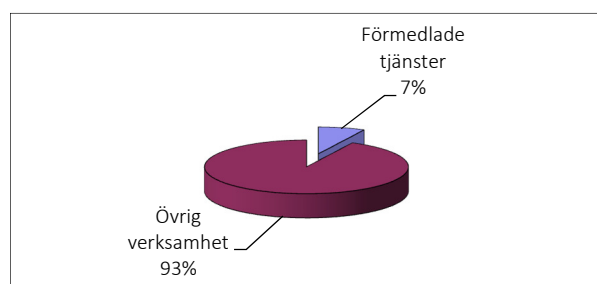
Tabell 16. Förmedlade tjänster

FÖRMEDLADE TJÄNSTER				
	BOKSLUT 17	BUDGET 18	BUDGET 19	JMF 18-19
Övriga kostnader	1 264 993	1 177 907	800 365	-32,1%
Intäkter	0	0	0	
Kostnader	-1 264 993	-1 177 907	-800 365	-32,1%
Netto	-1 264 993	-1 177 907	-800 365	-32,1%
Överf. kostnader	-28 648	-31 171	0	-100,0%
Kommunandel	-1 293 640	-1 209 078	-800 365	-33,8%
Antal klienter		12	6	

Tabell 17. Budgeterad kommunandel för förmedlade tjänster

	BUDG.KOMMUNANDEL			ökn/ minskn %
	2018	2019	ökn/minskn	
BRÄNDÖ	93 432	0	-93 432	-100,0 %
ECKERÖ	227 984	256 715	28 732	12,6 %
GETA	162 977	185 585	22 608	
HAMMARLAND	82 620	0	-82 620	-100,0 %
JOMALA	141 591	0	-141 591	-100,0 %
LEMLAND	93 432	96 908	3 475	3,7 %
MARIEHAMN	150 632	0	-150 632	-100,0 %
SUND	162 977	164 250	1 273	0,8 %
VÅRDÖ	93 432	96 908	3 475	3,7 %
TOTALT	1 209 078	800 365	-408 712	-33,8 %

Figur 10. Förmedlade tjänster i kommunandelen

Budget 2019: Förmedlade tjänsternas andel 7 %

2.7 Specialfritidshemsverksamhet

2.7.1 Beskrivning

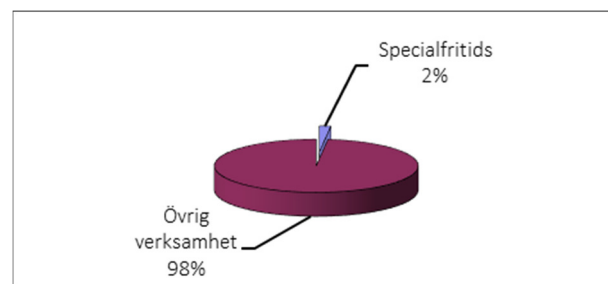
Specialfritidshemmet Galaxen finns för barn i grundskolans träningsundervisning och studerande som går i yrkesträningsundervisningen, enligt barnomsorgslagen.

Galaxen har öppet på morgonen och eftermiddagen samt på lov dagar. Åldern på klienterna är från 5 till 16 år. Galaxen finns på Svedgränd i Mariehamn.

Nyckeltal 6. Specialfritidshem

Specialfritidshem	Bokslut '17	Budget '18	Budget '19
Kostnad	165 965	210 327	203 766,04
Antal månader	172	168	168
Antal klienter	16	15	16
Månadspris	964,91	1 251,95	1 212,89

Figur 11. Specialfritidshem i kommunandelen

Budget 2019: Specialfritidshemmets andel 2 %

2.7.2 Målsättning

Huvudmannaskapet

Huvudmannaskapet beräknas övergå till bildningsväsendet fr.o.m. 1.8.2020, på samma sätt som de flesta av kommunernas övriga fritidshem. Inte minst för att minska antalet dagliga transporter för barnen.

Lokal

Fr.o.m. hösten 2018 övertog verksamheten hela lokalen vid Svedgränd, då korttidshemmet Solkulla flyttades till Lemland.

Tabell 18. Specialfritidshem

SPECIALFRITIDSHEM

	BOKSLUT 17	BUDGET 18	BUDGET 19	JMF 18-19
Pers. kostnader	116 773	153 681	150 723	-1,9%
Övriga kostnader	15 431	3 700	4 150	12,2%
Intäkter	20	0	0	
Kostnader	-132 204	-157 381	-154 873	-1,6%
Netto	-132 184	-157 381	-154 873	-1,6%
Interna hyror	-19 777	-29 649	-26 050	-12,1%
Överf. adm. kostnader	-14 003	-23 297	-22 843	-1,9%
Kommunandel	-165 965	-210 327	-203 766	-3,1%
Månader	172,0	168,0	168,0	0,0%
Pris/månad	964,91	1 251,95	1 212,89	-3,1%
Antal klienter	15-18	15	16	6,7%
Antal årsverken	2,34	3,61	3,39	-6,1%

Tabell 19. Budgeterad kommunandel för specialfritidshem

	BUDG.KOMMUNANDEL			MÅNADER		
	2018	2019	ökn/minskn	2018	2019	ökn/minskn
BRÄNDÖ	0	0	0	0	0	0
ECKERÖ	0	14 555	14 555	0	12	12
FINSTRÖM	15 023	14 555	-468	12	12	0
FÖGLÖ	0	0	0	0	0	0
GETA	0	0	0	0	0	0
HAMMARLAND	36 306	29 109	-7 197	29	24	-5
JOMALA	45 070	43 664	-1 406	36	36	0
KUMLINGE	0	0	0	0	0	0
KÖKAR	0	0	0	0	0	0
LEMLAND	0	0	0	0	0	0
LUMPARLAND	0	0	0	0	0	0
LEMLAND	0	14 555	14 555	0	12	12
MARIEHAMN	68 857	58 219	-10 638	55	48	-7
SALTVIK	15 023	14 555	-468	12	12	0
SOTTUNGA	0	0	0	0	0	0
SUND	15 023	0	-15 023	12	0	-12
VÅRDÖ	15 023	14 555	-468	12	12	0
TOTALT	210 326	203 766	-6 559	168	168	0

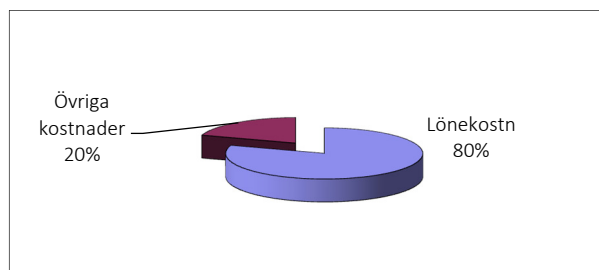
3 PERSONAL

3.1. Personal

Specialomsorgsverksamheten är mycket personalintensiv, där 80 % av kommunandelarna utgör lönekostnader.

Budget 2019: Lönekostnadernas andel	80 %
Budget 2018: Lönekostnadernas andel	78 %
Bokslut 2017: "	77 %
Bokslut 2016: "	76 %
Bokslut 2015: "	77 %
Bokslut 2014: "	78 %

Figur 12. Lönekostnader i kommunandelen

Tabell 20. Prognos förändringar personal budget 2019

PROGNOS FÖRÄNDRINGAR PERSONAL BUDGET 2019					
Ökning/minskning	Enhet	BOKSLUT 2017	BUDGET 2018	BUDGET 2019	JMF 2018- 2019
Allmän-och ekonomiförvaltning		8	8	9,8	1,8
-0,2	Koordinerande chef				
1	Driftsansvarig				
1	Byråsekreterare, (förlängning av tidsbunden tjänst 1 st)				
1,8					
Fastighetsförvaltning		1,83	1	1,00	0,00
Socialförvaltning/Omsorgsbyrå		3,8	4	3,00	-1,00
-1	Sjukskötare				
-1					
Daglig verksamhet		32,32	34,53	36,03	1,50
0,5	Föreståndare (Jomala/Askuddsv.)				
0,75	Askuddsv/ Jomalagård vårdare/handledare				
0,25	Hildas Hus				
1,5					
Boendeservice		86,23	90,95	94,50	4,55
0,55	Föreståndare				
1,5	Blåbärsstigen, vårdare				
0,75	Havsgatan, vårdare				
0,5	Köpmansgatan, vårdare				
0,5	Södrag. vårdare				
0,75	Åkersvängen, vårdare				
4,55					
Korttidsboende		3,8	2,75	3,75	1,00
	Solkulla, handledare				
Specialfritidshem		2,34	3,61	3,39	-0,22
0,05	Galaxen, föreståndare				
-0,27	Galaxen, assistent				
-0,22					
Boendestöd		2,8	2,3	3,00	0,70
0,2	Föreståndare				
0,5	Vårdare				
0,7					
Årsverken Totalt:		141,12	147,14	154,47	8,33

3.2. Aktuellt läge

Specialomsorgen har enligt bokslut 2017 141,12 helårsverk anställda i tillsvidare arbets- eller tjänsteförhållande. Personalens volym vid boendeserviceenheterna regleras enligt utfallet av de under året utförda/uppdaterade stödbehovsbedömningarna, vilket innebär att personaltätheten inom förbundet baserar sig på klienternas behov av stöd. Den uppgiftsrelaterade löneuträkningen för budget år 2019 grundar sig på den allmänna löneförhöjningen enligt AKTA samt på en generell genomsnittlig beräkning för arbetserfarenhetstillägg 4,55%. Ursprungligen har alltså de budgeterade lönebeloppet beräknats för samtliga anställda med maximalt arbetserfarenhetstillägg om 8% och sänkts till en beräkning om 4,55%. Detta till förmån för att reservera 1,25% till den allmänna löneförhöjningen som trädde i kraft 31.8.2018, löneförhöjningen som träder i kraft 1.1.2019 om 1,2% så som lokal justeringspott samt för den allmänna förhöjningen om 1% som träder i kraft 1.4.2019.

Personal som de facto behövs är större än så då arbetsschemat behöver täckas vid ordinarie personals frånvaro såsom semestrar, arbets-, familje- och sjukledigheter. Flexibilitet krävs av personalen som tidvis är tvungna att arbeta mertid och justera scheman för att säkerställa bemanning de tider klienterna behöver personal.

Dessa krav samt arbetets karaktär med bl.a. ensamarbete innebär påfrestningar vilket kan resultera i ökade sjukskrivningar. Sjukledigheterna består av såväl korta som långa sjukskrivningsepisoder där de långa sjukskrivningsepisoderna i stor utsträckning fortsättningsvis är sjukskrivningar p.g.a. olika personliga omständigheter, utmattning, depression eller andra psykiska tillstånd. För att försöka få bukt med de problem som föreståndarna stängas med föreslås att varje föreståndare har max två enheter, motsvarande 10-13 klienter. Detta genererar 1,3 nya föreståndare, kostnad: 65 600 €.

Flexitid, som infördes på prov ett år 1.11.2017, för de 22 tjänstemän och anställda i arbetsavtalsförhållande som inte arbetar i direkt klientarbete, avses fortsätta. Avsikten har varit att införa flexibel arbetstid för att förbättra den psykosociala arbetsmiljön genom att förbättra möjligheten att kombinera arbets- och privatliv.

3.3 Målsättning

Personalvolymen sammantaget för daglig verksamhet och boendeservice kommer totalt sett att öka, eftersom personalbehovet står i proportion till klienternas behov av stöd. Ökningen innebär totalt sett 8,33 helårsverk jämfört med budgeten år 2018 fördelat på förbundets olika verksamhetsenheter. Av dessa 8,33 är 1 en anställning om 100% vårdare på korttidsavlastningen, som egentligen borde ha varit med i budget 2018 och som redan är anställd och inrättad före 2018.

0,5 vårdare och 0,2 föreståndare på Boendestödet beror på att antalet besök ökar med dryga 500 jämfört med budget 2018, samt att inriktningen för verksamheten, bland annat på grund av sådana önskemål från kommunerna, går från utförande av hemtjänstliknande sysslor till mer habiliterande och socialt utvecklande. Det bör på sikt leda till en mindre resurskrävande verksamhet.

Den utökning som föreslås inom ekonomi och förvaltningen är tidsbunden för 2019 och handlar således inte om personal som kommer att belasta ett framtida KST. Kanslifunktionen fungerar inte längre att göra på en person och för att se till att ledningsgruppens medlemmar arbetar med det de ska göra, kan de inte längre göra uppgifter som hör till kanslifunktionen. Den eftersatta fastighetsskötseln och IT-utvecklingen visar att det ansvaret behöver lyftas från ekonomichefen.

De utökningar som sker inom boendeservice och daglig verksamhet beror dels på ökat och till viss del omfördelat stödbehov bland befintliga klienter, dels på att klientunderlaget inte är detsamma under 2019 som under 2018, där nya klienter har annat stödbehov än tidigare

klinter. Trots detta visar budget 2019 på det fjärde lägsta medelpriset (gruppboende och daglig verksamhet) på elva år (se Figur 1 på sidan 5).

För all vårdpersonal har beaktats en beräkning om 7 % kostnad beräknad på bruttolön öronmärkt för "tillfällig personal". Detta med tanke på Arbets- och näringsministeriets rekommendation om möjlighet om tre utbildningsdagar per år.

Åkersvängens verksamhet utökas att gälla 24 timmar i dygnet. De klienter som varit hemma på Åkersvängen har inte varit stödbehovsbedömda, varvid personalresursen har varit för låg där sedan 2017, vilket i sin tur resulterat i många vikarietimmars. Åkersvängen har därför under senaste år haft höga sjukskrivningstal, relaterade till stress och psykisk påfrestning. För att täcka upp dygnets alla timmar utökas personalen med 1 helårsverk och kocken lyfts ut från vårdpersonalen.

Utökningen inom förvaltningen med 1,0 byråsekreterare föreslås fortsätta under 2019, såsom under 2018, samt kostnadsutrymme för koordinering av IT och fastigheter.

Sjuksköttartjänsten dras in, -1,0.

Viktigt är att personalvolymen är väl dimensionerad i förhållande till arbetsmängden på respektive enhet för att de anställda ska beredas bästa möjlighet att ge en kvalitativt god vård. Genom att personalen inte överbelastas ökar möjligheten att de anställda faktiskt får en bra arbetssituation och inte riskerar långtidssjukskrivningar p.g.a. utmattning och stress.

Förutom en väl dimensionerad personaltilldelning behöver satsningar göras 2019 för att fortsätta med förbättringsarbetet för personalens välmående och psykosociala hälsa i arbetet. Sjukfrånvaron uppgick enligt bokslutet 2017 till 4595 sjukdagar med 141,12 helårsverk, vilket motsvarar en sjukfrånvaro per helårsverk om 8,9 % eller 32,56 dagar sjukfrånvaro per anställd. Första halvåret 2017 uppgick antalet sjukfrånvarodagar till totalt 2317 medan antalet sjukfrånvarodagar första halvåret 2018 uppgick till 2 231. Befintliga åtgärder har därmed inte varit tillräckliga för att komma till rätta med den höga sjukfrånvaron.

Föreslås för att komma åt den höga sjukfrånvaron:

- kontakt vid första sjukfrånvarodagen
- uppföljning av sjukfrånvaro
- samtal vid sjukfrånvaro 15 dagar/år eller 5 dagar under 3 månader
- efter 15 sjukfrånvarodagar krävs sjukintyg från första dag, med individuell bedömning

Friskvården föreslås bibehållas på 150,- personal/år för år 2019 till en kostnad om 24 000 €, förutsatt att personalen nyttjar friskvårdsbidraget. 16 443,21 € är använt för friskvård under år 2017. Personalens nyttjandegrad för friskvård har varit 77 % år 2017.

Företagshälsovården föreslås bibehållas under 2019 i enlighet nuvarande avtal med Cityläkarna (2017-2018) med sjukvård även på allmänläkarnivå. Genom detta förfaringsätt kan personal uppsöka läkare/hälsovårdare i ett tidigare skede av sjukdom och därmed högst sannolikt förkorta sjukfrånvaroesoderna. Den totala kostnaden för företagshälsovården uppgår till 45 000 €, inte medräknat FPA:s ersättning för företagshälsovård om 60 % för lagstadgad företagshälsovård och 50 % för sjukvård på allmänläkarnivå, till ett fastställt maximibelopp per anställd.

Omsorgsförbundet tar i betydande omfattning emot LIA (lära i arbetslivet) -praktikanter från utbildningar både på Åland och i riket. Omsorgsförbundet kommer att behöva nyrekrytera nu och i framtiden. För att visa verksamheten behöver förbundet också erbjuda praktikantplatser i större utsträckning bl.a. genom att skriva läroavtal med utbildningsersättning från Åländska skolor.

Omsorgsförbundet planerar att ta emot 6 ungdomar 15 – 17 år för sommarjobb under 4 veckor i juli månad 2019. Arbetsuppgifterna kan bestå av trädgårdsskötsel, städning, vara en resursperson i fritidsaktiviteter med klienterna. Ungdomarna får en lön på 8,75/timme.

En förbättrad arbetsmiljö är ett långsiktigt projekt som behöver genomtänkta och kraftfulla satsningar och förändringar.

Ytterligare satsningar behöver göras för att förbättra förbundets intranät med en tydlig och lättillgänglig information för personalstöd och övrig information för förbundets anställda. Personaladministrationen kommer under år 2019 att fortsätta prioritera arbetet med att bygga upp förbundets intranät där aktuell och enhetlig information ska finnas tillgänglig för förbundets personal. Riktlinjer och policys behöver i en större utsträckning nedtecknas och befastas med personalen. I detta arbete behöver förbundets föreståndargrupp och personal- och arbetarskyddsorgan (PAS) involveras.

3.4 Fortbildning 2019

I så stor utsträckning som möjligt ska de utbildningar och fortbildningar som omsorgsförbundet erbjuder behandla evidensbaserade färdigheter och kunskaper.

Under första och andra kvartalet 2018 har 66 tillbud anmälts rörande utagerande beteenden. Omsorgsförbundet behöver i och med detta fortsätta med att utveckla PBS (Positive Behavior Support), för att få ett tryggare och säkrare bemötande för både klienter och medarbetare. PBS innebär att stärka det positiva och samtidigt få förståelse för det som ligger bakom olika beteenden för att kunna ge klienterna rätt stöd.

Likaså är behovet stort av mer kunskaper inom psykiatri, många av omsorgsförbundets klienter har psykiatriska tilläggshandikapp.

Under våren 2018 utbildades hälften av medarbetarna i psykiatri med ett mycket gott resultat. Omsorgsförbundet avser att under 2019 utbilda de resterande medarbetarna.

Omsorgsförbundet ser också en ökning av åldrande klienter i verksamheten, behovet är därför stort att rusta omsorgsförbundets personal med kunskaper om utvecklingsstörning och åldrande för att erbjuda ett professionellt bemötande till klienter som bl.a. drabbas av demens och andra åldersförändringar.

Kommunikationen är det viktigaste momentet i bemötandet av klienterna. Omsorgsförbundet har genomfört en utbildning i tecken som stöd, under våren 2018. Utbildningen är del i ett 3-årigt projekt. Alternativ kommunikation innebär olika sätt att kommunicera när man inte har ett tal, t.ex. genom bilder, kroppsspråk och tecken. Det är ett område som behöver uppdateras årligen. Ytterligare utbildningar som omsorgsförbundet planerar som löpande utbildningar årligen är första-hjälpen och läkemedelshantering.

Efterfrågan på IT-kunskaper är stor, omsorgsförbundet behöver erbjuda utbildning i grund- och fortsättningskurs. En förutsättning för det är att omsorgsförbundet behöver bärbara datorer till verksamheterna, vilka i första hand leasas.

För löpande utbildningar försöker omsorgsförbundet i övrigt att använda kompetent personal som redan finns i verksamheten så långt det är möjligt.

3.5 Metod och kvalitet

Den metodhandledning inom beteendepedagogik som förekommer inom omsorgsförbundet köps av Ambea AB och har pågått under ett antal år. En utvärdering av denna handledning är under arbete nu och pekar mot en stor nöjdhet och nyttovärde. Man har också erfarenhet av utveckling i bemötandet av klienter som har ett problembeteende.

En stor del av handledningen inom PBS har vi internt av specialpedagoger och metod- och kvalitetschef, den är mycket viktig i arbetet med att implementera ett förhållningssätt som uppmuntrar och utvecklar ett positivt tankesätt och stöd till klienter med psykiska tilläggshandikapp.

Rutiner för egenkontroll (enligt Valvira) ska införas i alla enheter och ska skrivas årligen. Det är ett sätt att säkra kvaliteten inom omsorgsförbundet.

Omvärldsanalyser pågår löpande för att utöka med olika metodiker som kan komplettera varandra och bemöta klienter med olika behov.

Med beteendeanalyser och tillbud som underlag ska arbetet med förbättringar i verksamheternas kvalitet fortskrida under 2019.

4. FÖRVALTNINGEN

4.1 Översikt

Enligt nordisk beräkningsgrund har 0,5–1 % av befolkningen funktionshindret utvecklingsstörning, vilket på Åland skulle innebära mellan 147-294 personer. Totalt är 151 personer beviljade service (0,51 % av befolkningen) inom Ålands omsorgsförbund (per 30.6.2018).

Av tabellen nedan framgår kostnadsutvecklingen i förhållande till volymökningarna för de olika verksamhetsformerna som ingår i omsorgsförbundets service. Notera att volymen för gruppboende inte längre omfattar korttidshemmets volymer, eftersom den verksamheten inte ännu omfattas av de individuella klientbedömningarna.

Förvaltningen består av resultatenheterna förbundsfullmäktige, förbundsstyrelse, revision, allmän- och ekonomiförvaltning, fastighetservice, socialförvaltning/omsorgsbyrå, samt personal- och arbetarskyddsorgan. Dessa kostnader förutom omsorgsbyråbesöken, fördelas på de olika verksamhetsformerna vid kommundebiteringen.

Nyckeltal 7. Översikt förvaltningskostnader

	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Jmf 18-19
<i>Förtroendevalda</i>	33 065	50 250	112 200	53,5 %
<i>Allmän/ekon förv.</i>	572 952	592 251	714 984	20,7 %
<i>Fastighetsförv.</i>	670 040	700 417	704 840	0,6 %
<i>Socialförvaltning</i>	176 758	202 909	195 333	-3,7 %
<i>Arbetarskydd</i>	4 238	5 300	5 650	6,6 %

4.2 Förtroendevalda

Verksamhetsområde:

Förbundsfullmäktige fungerar som förbundets högsta beslutande organ och beräknas sammanträda två gånger under år 2019.

Verksamhetsområde:

Förbundsstyrelsen fungerar som förbundets högsta verkställande organ och beredande organ för fullmäktige, företräder kommunalförbundet och för förbundets talan om inte fullmäktige beslutar annat. Anslaget är beräknat för 11 sammanträden under år 2019 och omfattar även styrelsens representation i form av uppvaktningar vid personalens bemärkelsedagar, pensionering och en årlig personalfest.

Verksamhetsområde:

Revision utför granskning av förbundets förvaltning och ekonomi.

Förbundsfullmäktige utser för varje mandatperiod tre revisorer, med personliga ersättare.

Tabell 21. Förbundsfullmäktige

FÖRBUNDSFULLMÄKTIGE

	BOKSLUT 17	BUDGET 18	BUDGET 19	JMF 18-19
Pers. kostnader	4 038	2 500	4 100	64,0%
Övriga kostnader	970	850	900	5,9%
Intäkter	0	0		
Kostnader	-5 008	-3 350	-5 000	49,3%
Netto	-5 008	-3 350	-5 000	49,3%
Överf. intäkter	5 008	3 350	5 000	49,3%
Netto eft. överf.	0	0	0	

Tabell 22. Förbundsstyrelse

FÖRBUNDSSTYRELSEN

	BOKSLUT 17	BUDGET 18	BUDGET 19	JMF 18-19
Pers. kostnader	7 512	8 800	8 700	-1,1%
Övriga kostnader	14 138	30 000	90 400	201,3%
Intäkter	0	0	0	
Kostnader	-21 650	-38 800	-99 100	155,4%
Netto	-21 650	-38 800	-99 100	155,4%
Överf. intäkter	21 650	38 800	99 100	155,4%
Netto eft. överf.	0	0	0	

Tabell 23. Revision

REVISION

	BOKSLUT 17	BUDGET 18	BUDGET 19	JMF 18-19
Pers. kostnader	0	0	0	
Övriga kostnader	6 407	8 100	8 100	0,0%
Intäkter	0	0	0	
Kostnader	-6 407	-8 100	-8 100	0,0%
Netto	-6 407	-8 100	-8 100	0,0%
Överf. intäkter	6 407	8 100	8 100	0,0%
Netto eft. överf.	0	0	0	

4.3 Allmän- och ekonomiförvaltning

Tabell 24. Allmän och ekonomiförvaltning

	BOKSLUT 17	BUDGET 18	BUDGET 19	JMF 18-19
ALLMÄN- OCH EKONOMIFÖRVALTNING				
Pers. kostnader	457 813	500 290	566 409	13,2%
Övriga kostnader	86 198	92 600	114 450	23,6%
Intäkter	0	0	0	
Kostnader	-544 011	-592 890	-680 859	14,8%
Netto	-544 011	-592 890	-680 859	14,8%
Adm int. förmedlade	0	31 171	0	-100,0%
Interna hyror	-28 941	-30 532	-34 125	11,8%
Överf. intäkter	572 952	592 251	714 984	20,7%
Netto eft. överf.	0	0		
Antal årsverken	8,00	8,00	9,80	

4.3.1 Beskrivning

Verksamhetsområde:

Allmän och ekonomiförvaltning inom förbundet. Här ingår ekonomikanslipersonal, kanslist och ledningsgruppens medlemmar; ekonomi-, personal-, metod- och kvalitetschefens samt koordinerande chefens uppgiftsområden samt omsorgsdirektören, förutom servicechefen.

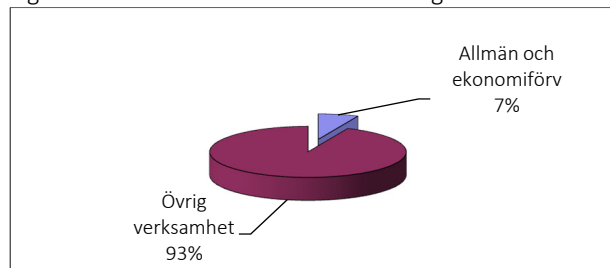
Ekonomiförvaltningens kostnader fördelas ut på de olika verksamhetsformerna till hälften baserat på antal personal inom verksamhetsformen och till hälften på verksamhetsformens nettokostnader.

4.3.2 Målsättning

Den tillfälliga kanslisten under 2018 föreslås förlängas under 2019.

Ny tjänst som driftsansvarig inom IT- och fastigheter anställs i projektform 1.1-31.12.2019.

Figur 13. Allmän och ekonomiförvaltningens kostnader i kommunandelen

Budget 2019: Allmän och ekonomiförvaltningens andel 7 %

4.4 Fastighetservice

Tabell 25. Fastighetsförvaltning

FASTIGHETSSERVICE				
	BOKSLUT 17	BUDGET 18	BUDGET 19	JMF 18-19
Pers. kostnader	57 420	38 733	38 560	-0,4%
Övriga kostnader	643 229	678 884	655 695	-3,4%
Intäkter	222 306	225 600	220 000	-2,5%
Kostnader	-700 649	-717 617	-694 255	-3,3%
Avskrivningar	-191 697	-208 400	-230 585	10,6%
Netto	-670 040	-700 417	-704 840	0,6%
Överf. intäkter	670 040	700 417	704 840	0,6%
Netto eft. överf.	0	0	0	
Antal årsverken	1,83	1,00	1,00	

4.4.1 Beskrivning

Förbundets fastighetsbestånd beräknas under år 2019 vara:

- **Svedgränd**, som inrymmer gruppboendet Svedgränd och specialfritidshemmet Galaxen. Byggnadsår 1984 och renoverat år 2003.
- **Blåbärsstigen**, byggd 1992 av FAB omsorgen, renoverad 2005.
- **Navigationsskolegränd**, daglig verksamhet, med möteslokal i andra våningen samt Boendestödets kansli, byggt år 2000, delvis renoverad fasad 2017.
- **Kyrkvägen** i Godby, med daglig verksamhet. Huset inköpt av Godby Shipping år 2003.
- Boendet **Tistelgränd** i Godby, byggnadsår 2003.
- Boendet **Åkersvägen** i Kattby, Hammarland samt blivande ombyggnad av ekonomiutrymme till daglig verksamhet under år 2019. Del I, byggnadsår 2003, del II byggd år 2011.
- Boendet **Smedjegränd** i Bengtsböle, Lemland, som inrymmer korttidshemmet Solkulla, byggnadsår 2005.
- Boendet **Maskrosen** i Godby, byggnadsår 2016.

Följande verksamheter bedrivs i hyrda lokaler:

- Kansli, **Skarpansvägen** samt arkiv vid **Hamngatan** i Mariehamn.
- Daglig verksamhet Nova, **Strandgatan** i Mariehamn.
- Daglig verksamhet Jomala gård, **Jomala**.
- Daglig verksamhet Butik Unik, **Hamngatan** i Mariehamn.
- Daglig verksamhet **Askuddsvägen** i Mariehamn
- Boendet **Havsgatan** i Mariehamn.
- Boendet **Köpmansgatan** i Mariehamn.
- Boendet **Södragatan** i Mariehamn.
- Boendet **Lotsgatan** i Mariehamn.

Verksamhetsområde:

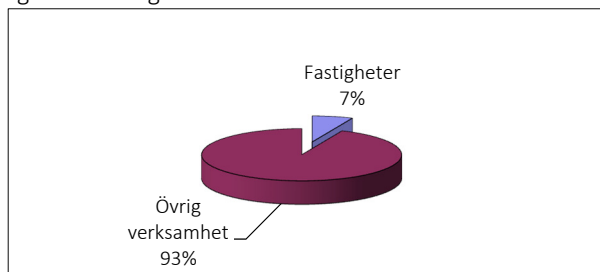
Ge service till omsorgsförbundets egna byggnader samt dessutom inventarieunderhåll vid 11 hyrda lokaler och områden. Därutöver ha ansvar för förbundets bilar. Fastighets servicen omfattar även förbundets lokalvård. I fastighetskostnaderna ingår också förbundets data- och telefonkostnader.

Kostnaderna för fastighetservice fördelas ut på verksamhetsformerna genom en internhyra som baseras på verksamheternas ytor.

4.4.2 Målsättning

Driftsansvarig inom IT- och fastigheter anställs i projektform 1.1-31.12.2019 så som nyinrättad tjänst eller i form av köptjänst, kostnaden påförs allmän/ekonomiförvaltning.

Figur 14. Fastigheternas nettokostnad i kommunandelen

Budget 2019: Fastigheternas andel 7 %

4.5 Socialförvaltning

Tabell 26. Socialförvaltningen

SOCIALFÖRVALTNING

	BOKSLUT 17	BUDGET 18	BUDGET 19	JMF 18-19
Pers. kostnader	175 464	222 610	171 029	-23,2%
Övriga kostnader	47 366	38 220	81 600	113,5%
Intäkter	59 191	67 636	65 111	-3,7%
Kostnader	-222 830	-260 830	-252 629	-3,1%
Netto	-163 639	-193 194	-187 518	-2,9%
Interna hyror	-13 119	-9 715	-7 815	-19,6%
Överf. intäkter	176 758	202 909	195 333	-3,7%
Netto eft. överf.	0	0	0	
Antal årverken	3,80	4,00	3,00	

4.5.1 Beskrivning

Verksamhetsområde:

Servicechefen ansvarar för ledningen och samordningen av verksamheten.

Till verksamhetsområdet hör rådgivning, information, sociala utredningar, externa statistiska rapporter, familjearbete, platstilldelning för klienter och sekreterarskapet för ledargruppens möten samt koordineringen av det elektroniska journalsystemet.

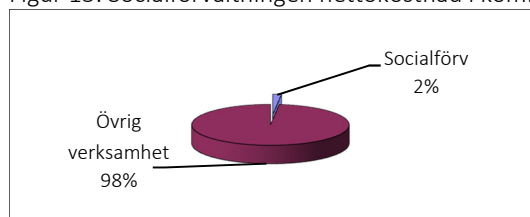
Under socialförvaltningen hör, förutom servicechef, två specialpedagoger och köptjänst av psykolog.

4.5.2 Målsättning

Tjänsten som sjukskötare dras in. Fr.o.m. 1.9.2018 får omsorgsförbundet inte ta ut en avgift för medicinhantering (ca 5 500 €). Eftersom ÅHS ansvarar för sjukvård får medicinhanteringen och

all annan sjukvård skötas av ÅHS och hemsjukvården. Chefsläkaren är informerad om upplägget. Inbesparing: - 41 000 € (sjukskötare: - 46 000 €, minskad inkomst: 5 500 €)

Figur 15. Socialförvaltningen nettokostnad i kommunandelen

Budget 2019: Socialförvaltningens andel 2 %

4.6 Personal- och arbetarskyddsorgan

Tabell 27. Råd och kommittéer

RÅD OCH KOMMITTEÉR

	BOKSLUT 17	BUDGET 18	BUDGET 19	JMF 18-19
Pers. kostnader	4 136	3 200	5 550	73,4%
Övriga kostnader	102	2 100	100	-95,2%
Intäkter	0	0	0	
Kostnader	4 238	5 300	5 650	6,6%
Netto	-4 238	-5 300	-5 650	6,6%
Överf. intäkter	4 238	5 300	5 650	6,6%
Netto eft. överf.	0	0	0	

Verksamhetsområde:

Ett samarbetsorgan för arbetarskydds- och personalfrågor (PAS) utses genom val av arbetstagare och tjänstemän. Organet ersätter en separat arbetarskyddskommission och samarbetskommitté. Mandatperiod 2018 – 2021. Samarbetsorganet sammanträder 8-10 gånger under året.

Personalchefen är Ålands omsorgsförbunds arbetarskyddschef. I anslaget ingår arbetarskyddsfullmäktige- och förtroendemanna- samt mötesarvoden från samarbetsorganets möten för de som deltar på egen tid.

5. EKONOMISK ÖVERSIKT

5.1 Budgeterade kommunandelar

Kommunandelen som inkluderar driftsdel och finansieringsdel, omfattande lån och amorteringar (genom harmoniserande avskrivningsplan) uppgår till 10,83 milj. €. Den totala kommunandelen stiger med 1,43 % jämfört med budgeten för år 2018.

Tabell 28. Kommunvis fördelning av finansieringsdel och den totala kommunandelen

	FINANSIERINGSDEL		Förändring i %	TOTAL KOMMUNANDEL		Förändring i %
	2018	2019		2018	2019	
BRÄNDÖ	0	0		93 432	0	-100,0%
ECKERÖ	1 577	1 892	19,9%	687 091	814 231	18,5%
FINSTRÖM	3 377	3 515	4,1%	1 009 859	1 006 574	-0,3%
FÖGLÖ	368	425	15,6%	177 680	180 340	1,5%
GETA	786	910	15,7%	361 865	389 818	7,7%
HAMMARLAND	1 457	1 924	32,1%	639 171	606 218	-5,2%
JOMALA	3 093	3 726	20,5%	954 864	906 991	-5,0%
KUMLINGE	399	489	22,6%	134 412	151 188	12,5%
KÖKAR	0	0		0	0	
LEMLAND	635	952	50,0%	365 162	464 522	27,2%
LUMPARLAND	0	0	0,0%	0	0	0,0%
MARIEHAMN	16 158	18 545	14,8%	5 219 222	5 279 392	1,2%
SALTVIK	1 543	1 779	15,3%	480 189	518 096	7,9%
SOTTUNGA	0	0	0,0%	0	0	
SUND	729	447	-38,7%	313 845	266 990	-14,9%
VÅRDÖ	428	496	15,8%	235 455	241 007	2,4%
TOTALT	30 550	35 100	14,9%	10 672 249	10 825 366	1,4%

5.2 Resultaträkning

Tabell 29. Resultaträkning budget 2019

	BOKSLUT 2017	BUDGET 2018	BUDGET 2019	För.-% 18-19
VERKSAMHETSINTÄKTER				
Avgiftsintäkter	258 167	250 000	254 000	1,60
Försäljningsintäkter	4 550	7 000	4 000	-42,86
Omsorgsbyrå	58 919	67 636	65 111	-3,73
Hysesintäkter	222 306	225 600	220 000	-2,48
Ersättningar från landskapet	1 455	0	0	0,00
Försäljningsintäkter kommunandelar	8 963 949	9 395 537	9 959 890	6,01
Försäljningsintäkter förmedlade tjänster	1 293 640	1 209 078	800 365	-33,80
Övriga intäkter	8 907	6 000	7 000	16,67
	10 811 894	11 160 851	11 310 366	1,34
VERKSAMHETSKOSTNADER				
Löner och arvoden	-6 354 007	-6 477 533	-6 776 294	4,61
Sociala kostnader	-1 538 579	-1 813 707	-1 893 287	4,39
Material, förnödenheter och varor	-538 239	-513 250	-569 821	11,02
Övriga kostnader	-96 101	-128 000	-148 000	15,63
Köp av tjänster	-493 302	-460 500	-540 990	17,48
Köp av förmedlade tjänster	-1 264 993	-1 177 907	-800 365	-32,05
Hyror	-293 893	-329 384	-297 825	-9,58
Understöd	0	-220	0	-100,00
Övriga verksamhetskostnader	-16 503	-21 400	-18 100	-15,42
	-10 595 618	-10 921 900	-11 044 682	1,12
VERKSAMHETSBIDRAG	216 276	238 950	265 685	11,19
FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER				
Ränteintäkter	1	0	0	
Räntekostnader	-24 580	-30 550	-35 100	14,89
	-24 579	-30 550	-35 100	
ÅRSBIDRAG	191 697	208 400	230 585	10,65
AVSKRIVNINGAR				
Avskrivningar enligt plan	-201 682	-217 400	-239 585	10,20
RÄKENSKAPSPERIODENS RESULTAT	-9 985	-9 000	-9 000	0,00
FÖRÄNDRING I AVSKRIVNINGSDIFFERENS				
Minskning av avskrivningsdifferens	9 985	9 000	9 000	0,00
RÄKENSKAPSPER ÖVER-/UNDERSKOTT	0	0	0	

5.3 Finansieringsdel

Tabell 30. Räntekostnaderna baserar sig på följande lån

Lånegivare	Ursp lån	Upptaget	Lånesaldo per 31.07.2018	Ber. amortering 2019	Ref ränta Marginal	Beräknad ränta	Ber räntekostn
Kommunernas pensionsförsäkring 2002 (Skolstigen+proj anslag)	557 000,00	23.05.2002	111 400,00	27 850,00	12 mån Euribor 0,13 %	0,13 %	280,00
Landskapslån 2003 (Tistelgränd)	446 000,00	13.02.2003	272 584,68	13 415,52	Kons pris index	1,50 %	4 088,00
Landskapslån 2003 (Åkersvängen)	446 000,00	13.02.2003	275 804,69	13 374,66	Kons pris index	1,00 %	2 828,00
Landskapslån 2004 (Smedjegränd)	433 000,00		314 050,03	5 144,62	Kons pris index	1,50 %	4 710,00
Landskapslån 1991 (Blåbärsstigen)	546 610,76	20.12.1991	243 489,96	22 643,10	Kons pris index	1,00 %	2 434,00
Nordea 2010 (Åkersvängen)	1 350 000,00		1 001 250,00	45 000,00	3 mån Euribor 0,85 %	0,52 %	5 332,00
PAF lån 2015 (Maskrosen)	900 000,00	11.12.2015	780 000,00	60 000,00	Fast ränta	1,00 %	7 800,00
Nytt lån fastighetsrenoveringar	320 000,00	05.10.2018		25 727,00	6 mån Euribor	0,65 %	2 128,00
Nytt lån Investeringar år 2019	475 000,00					0,70 %	3 200,00
Nytt lån, refinansiering Investeringar tidigare år	260 000,00					0,70 %	1 800,00
Övriga räntor							500,00
	5 733 610,76		2 998 579,36	213 154,90			35 100,00

Tabell 31. Beskrivning lånebeståndet planperioden

	Bokslut 31.12.2017	Prognos utfall 31.12.2018	Budget 2019 31.12.2019	Plan 2020 31.12.2020	Plan 2021 31.12.2021
FRÄMMANDE KAPITAL EXKL. ÖVRIGA SKULDER					
I. Långfristigt					
Lån försäkringsanstalter	111 400	83 550	55 700	27 850	0
Lån offentliga samfund *	1 459 111	1 706 195	1 556 284	1 466 372	1 376 461
Lån övriga kreditgivare **	978 750	1 690 000	1 803 333	2 015 000	1 641 667
Långfristigt	2 549 261	3 479 745	3 415 317	3 509 222	3 018 127
II. Kortfristigt (amorteringar)					
Lån försäkringsanstalter	27 850	27 850	27 850	27 850	27 850
Lån offentliga samfund *	426 907	89 911	149 911	119 911	119 911
Lån övriga kreditgivare **	56 250	45 000	333 333	121 667	126 667
Kortfristigt	511 007	162 761	511 095	269 428	274 428
SUMMA LÅNEBESTÅND	3 060 268	3 642 507	3 926 412	3 778 650	3 292 555

*) Så som ingående balansvärde år 2019 är låneavi Landskapslån 2004 återinfört så som långfristigt belopp då ingen bortbetalning av lån är gjort under år 2018, ej heller realiserad försäljning om överlåtelseinkomst 420 000 €.

***) I beräkningen för förändring av långfristigt och kortfristigt kapital finns även den utnyttjade checklimiten medräknad per 31.12.2018 om 425 000,00euro, vilken skall återbetalas enligt plan under år 2019 om 255 000,00 euro. Således finns den ursprungliga checklimiten kvar om 170 000,00 euro under resterande planperiod så som tidigare.

5.4 Investeringsdel

Investeringsdelen för planperiod 2019 till 2021 omfattar grundförbättring av fastigheter enligt plan, nyinvesteringar samt projektering och utveckling. Därutöver finns i investeringsdelen en förberedelse för ett nytt gruppboende i Mariehamn samt ett ankommande övertagande av kommunernas socialtjänst så som huvudman.

Tabell 32. Översikt Investeringsbehov

<u>Investeringsbehov 2019</u>			Beräknad Investeringsutgift
Förvaltningen	Abilita socialvårdsprogram	15 000,00	
	Kontorsmöbler	10 000,00	
	Nya datorer	10 000,00	35 000,00
Åkersvängen	Renovering av kök	40 000,00	
	Förråd på vinden	3 000,00	
	Möbler	5 000,00	
	Torpet	70 000,00	118 000,00
Hildas Hus	Insides renovering	20 000,00	
	Markarbete och altaner	10 000,00	30 000,00
Blåbärsstigen	Kontorsprojektering	3 000,00	
	Våtrumsrenovering	20 000,00	
	Takmålning	30 000,00	
	Staket	5 000,00	58 000,00
Svedgränd	Altan	1 000,00	
	Takbyte	50 000,00	
	Badrumsrenovering	30 000,00	81 000,00
Maskrosen	Förråd	3 000,00	3 000,00
Kyrkvägen NY	Projektering av nybyggnad	30 000,00	30 000,00
Södragatan	Larm	20 000,00	20 000,00
Styrelsens dispositions rätt	Investering Kyla	100 000,00	100 000,00
			475 000,00
<u>Investeringsbehov 2020</u>			
Allaktivitetshus	Förvaltning+DV+KST projektering	50 000,00	50 000,00
			50 000,00

5.5 Planperiod 2019-2021

För år 2020 och 2021, med hänvisning till LL om en kommunalt samordnad socialtjänst (2016:2) 1 § och LL om ändring av 3 § landskapslagen om en kommunalt samordnad socialtjänst (2017:74) uppges enbart siffror gällande Ålands omsorgsförbund k.f.:s nuvarande verksamhetsform såsom enskild resultatenheter i en ny förbundsform.

5.5.1 Översikt

Tabell 33. Översikt

	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Jmf 18-19	Plan 2020	Plan 2021
Omsorgsbyråverksamhet						
Kostnad	59 191	67 636	65 111	-3,7 %	66 413	67 741
Besök	397	468	397	-15,2 %	450	500
Enhetspris	149,10	144,52	164,01	13,5 %	147,58	135,48
Daglig verksamhet						
Kostnad	2 408 650	2 443 297	2 616 014	7,1 %	2 668 334	2 721 701
Dagar	17 836	19 923	20 516	3,0 %	20 500	21 000
Medelpris	135,05	122,64	127,51	4,0 %	130,16	129,60
Gruppböende						
Kostnad	5 927 871	6 348 606	6 606 001	4,1 %	6 738 121	6 872 884
Dygn	27 450	28 684	28 105	-2,0 %	28 835	28 900
Medelpris	215,95	221,33	235,05	6,2 %	233,68	237,82
Korttidsboende						
Kostnad	277 485	205 384	300 670	46,4 %	306 683	312 817
Dygn	558	443	677	52,8 %	650	650
Enhetspris	497,28	463,62	444,12	-4,2 %	471,82	481,26
Boendestöd						
Kostnad	159 399	157 372	198 339	26,0 %	202 306	206 352
Besök	3 810	3 488	4 001	14,7 %	4 100	4 150
Enhetspris	41,84	45,12	49,57	9,9 %	49,34	49,72
Specialfritidshem						
Kostnad	165 965	210 327	203 766	-3,1 %	121 241	0
Närvaromånader	172,0	168	168	0,0 %	112	0
Enhetspris	964,91	1 251,95	1 212,89	-3,1 %	1 082,51	
Förmedlade tjänster						
Kostnad	1 293 640	1 209 078	800 365	-33,8 %	816 373	832 700
KST					10 000 000,00	10 200 000,00

5.5.2 Resultaträkning och finansieringsanalys

Tabell 34. Resultaträkning planperioden 2019 – 2021

Resultaträkning planperioden

	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Verksamhetsintäkter	10 811 894	11 160 850	11 310 366	11 536 574	11 767 305
Verksamhetskostnader	-10 595 618	-10 921 900	-11 044 682	-11 265 576	-11 490 887
Verksamhetsbidrag	216 276	238 950	265 685	270 998	276 418
Ränteintäkter	1	0	0	0	0
Räntekostnader	-24 580	-30 550	-35 100	-35 802	-36 518
Årsbidrag	191 697	208 400	230 585	235 196	239 900
Avskrivningar enligt plan	-201 682	-217 400	-239 585	-244 196	-248 900
Räkenskapsperiodens resultat	-9 985	-9 000	-9 000	-9 000	-9 000
Minskning i avskrivningsdifferens	9 985	9 000	9 000	9 000	9 000
Räkenskapsperiodens över-/underskott	0	0	0	0	0

Tabell 35. Finansieringsanalys planperiod 2019 – 2021

	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Kassaflödet i verksamheten					
Årsbidrag	191 697	208 400	230 585	235 196	239 900
Investeringar	-152 225	-225 000	-475 000	-50 000	0
Överlåtelseinkomster av bestående aktiva		420 000			
Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	39 472	403 400	-244 415	185 196	239 900
Ökning av långfristiga lån		275 000	113 333	211 667	
Minskning av långfristiga lån	-501 337	-460 658	-177 761	-117 761	-491 095
Förändring av kortfristiga lån	316 815	7 857	348 333	-241 667	5 000
Förändringar i lånebeståndet * och **	-184 522	-177 801	283 905	-147 761	-486 095
Förändringar av fordringar	40 651	40 000			
Förändringar av räntefria skulder	139 789				
Övriga förändringar av likviditeten ***	180 440	40 000	0	0	0
Kassaflödet för finansieringsdel	-4 082	-137 801	283 905	-147 761	-486 095
Förändring av likvida medel	35 390	265 599	39 490	37 435	-246 195

*) och **) Se sid 39.

***) Fr.o.m. Budgetår 2019 bortser man från leverantörsskulder och kundfordringar så som prognostiserad förändring för "övriga förändringar av likviditeten" då de i budgeteringsyfte antas i sin helhet ingå och harmonisera i fakturerade kommunandelar enligt årsbidrag.